

Jernbane-Bladet

FÆLLESORGAN FOR
JERNBANEETATEN

TIDSSKRIFT FOR STATS- OG PRIVATBANEPERSONALET

Bliv
ikke
sorteper!

Vælg SALAMANDER kamin

på **D·F·J**'s nemme betalingsvilkår

- Mere økonomisk
- Lettere at betjene
- 100 % sikkerhed (smeltesikring)
- Smukkere foringivning

Valget af olieamin er ikke svært. Med Salamanderkaminen har De Forenede Jernstøberier skabt den ideelle olieamin, der med sine smukke, stilrene linier indgår som et harmonisk led i et hvilket som helst hjem.

Benyt Dem af DFJ's fordelagtige betalingsvilkår. F. eks. **32.-** kr. 32.- i udbet. og kr.

pr. md.
Forhandlere over hele landet.

Hovedkontor: Puggaardsgade 17, København V, +BY. 9606
Udstilling: Vesterbrogade 2, København V, PA. 9206

B&W - *leading in the maritime world...*

B&W
B&W

SKIBSBYGNING
REPARATIONER
DIESELMOTORER
med og uden
TURBOLADNING

B&W

B&W

BURMEISTER & WAIN

København · Danmark

Jernbane-Bladet

Redaktion og ekspedition:

Stationsmester

H. E. Rybro, M. D. F. (ansvarhavende)

Bernhard Bangs Alle 39, København F.

Telefon Fasan 4091

Redaktionssekretær:

Togbetjent V. Jonvald - Hvidovrevej 258

Tlf. 78 36 42

Udkommer een gang om måneden.

Abonnement

6 kr. årlig.

Girokonto 600 82

Medlem af

International Tidsskriftsfederation

**MEDELM AF
FORENINGEN AF DANSKE
UGEBLADE, FAGBLADE OG TIDSSKRIFTER**

Bladet er tilsluttet Dansk Oplagstælling

Tryk: Bogtrykkeriet »Centrum«

OKTOBER 1958

Dette nr. indeholder:

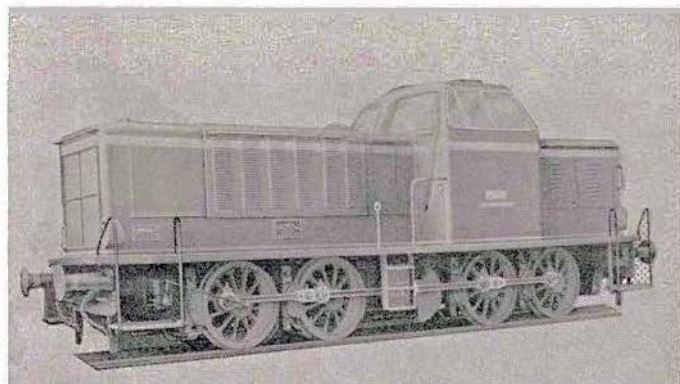
Problemer omkring arbejdsti- dens længde.....	side 211
Månedens emner	» 212
Mens vi venter på tog.....	» 216
Erindres det	» 217
Det er ikke alle, der ved.....	» 218
Månedsmagasinet	» 218
Olietryingen går sin sejrsgang	» 220
Randers-Hadsundbanen 75 år ..	» 221
Privatbane nyt.....	» 223
Månedens foto	» 225
Forenings-nyt	» 226
Model jernbane	» 226
Ud - ind.....	» 229
Bog anmeldelser	» 231
Hunden på.....	» 232

M&K

dieselhydrauliske lokomotiver

240 HK—2000 HK

800 HK loko leveret til Lollandsbanen og
Hillerød-Frederiksværk-Hundested jernbane

Generalrepræsentation:

IVAR BERTELSEN

Civilingeniør, Dr. techn.

H. C. Andersen Boulevard 20 · Kbhvn. V · Tlf.: Byen 6045 - Byen 6085 - Tlx 5746

Jernbanekioskerne

betjener Dem gerne med

Tobak - cigarer - cigaretter

Dag- og ugeblade

Rejselekture

Venlig hilsen

Bladhandler-Forbundet

i Danmark

GLAS

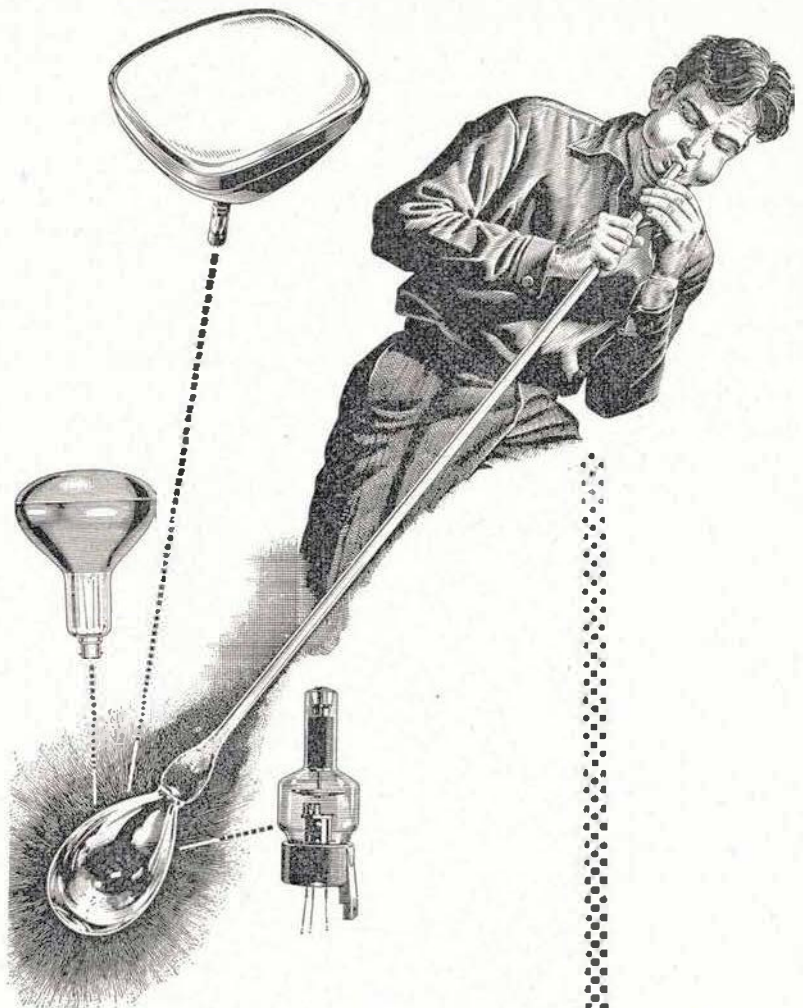
er
tusind ting

Det glas, De hæver til en skål i festligt lag, er noget helt andet end det glas, der bruges i vinduer. Det er indlysende. Men er De klar over, at der også i moderne elektroteknik anvendes glas af mange forskellige sorter, hver passende til sit specielle formål?

For at finde — og fremstille — det rigtige glas til hvert enkelt formål byggede Philips sine egne glæsværker. Her indledtes et storstilet forskningsarbejde, der f. eks. resulterede i stærkt forbedrede Røntgen-rør og ultra-violette lamper. Samarbejde mellem metallurger og glaseksperter ledte til udviklingen af en særlig glassort til elektronrør. De nødvendige maskiner til fremstillingen blev konstrueret og bygget på Philips egne værksteder.

Endnu en gang blev det snævre samarbejde mellem mange slags specialister den drivende kraft på vejen mod fremgang og kvalitet. — Philips kvalitet.

PHILIPS

ELEKTRONRØR og HALVLEDERE * GLØDELAMPER, LYSRØR, KVIKSØLV- og NATRIUMDAMP-LAMPER *
INDUSTRIARTIKLER * RADIO- og FJERNSYNSMODTAGERE * GRAMMOFONUDSTYR *
ELEKTRISKE BARBERMASKINER * GRAMMOFONPLADER * RADIO- og FJERNSYNSSENDEUDSTYR *
RADARUDSTYR * TELEFONI * FORSTÆRKERE, MIKROFONER og HØJTALERE * KINOUDSTYR *
BANDMODTAGERE * SVEJSEELEKTRODER og MASKINER * ELEKTRONMIKROSKOPER *
VIDENSKABELIGT UDSTYR * MÅLEAPPARATER * RADIOAKTIVE ISOTOPER

Problemer omkring arbejdstidens længde

Er det de rigtige, der har nedsat arbejdstid

Da arbejderne i de private erhverv i foråret fik gennemført en forkortelse af arbejdstiden, blev en ændring i tjenestemændenes forhold desangående udskudt til senere. Den nye tjenestemandsløvs indeholder ikke konkrete bestemmelser om arbejdstidens længde, men nu er der nedsat en kommission til at behandle spørgsmålet, idet man går ud fra, at tjenestemændene ikke med nogen rimelighed kan være dårligere stillet end andre lønarbejdere.

Da normal arbejdstid for snart fyrretyve år siden blev nedsat fra ti til otte timer daglig, blev arbejdstiden for tjenestemændene ligeledes nedsat, men ikke absolut til de otte timer. Mens man i private virksomheder resolut nedsatte arbejdstiden for alle uden undtagelse til otte timer, fandt man det inden for staten, ihvert fald inden for Statsbanerne, urimeligt at nedsætte arbejdstiden til en generel norm. Man var i dette tilfælde, som i andre, naturligvis officielt lovgivningsmagten, men i virkeligheden een eller flere herrer indenfor administrationen, som håbede og troede, at gøre sig fordelagtigt bemærket, ved at opfinde og konstruere indviklede og meningsløse beregningsmetoder til fastsættelse af forskellige arbejdsnormer for forskellige kategorier af tjenestemænd, således at der derved fremkom en besparelse for staten, i det mindste tilsyneladende. Man bestemte, at de otte timer daglig ganske vist skulle være normen, men kun for så vidt det drejede sig om

strengt og effektivt arbejde hele tiden, de, hvis arbejde ikke kunne betegnes som sådan, burde have en længere arbejdstid, og i administrationskontorer (der arbejdes antagelig ganske særlig effektivt) kunne man nøjes med en endnu kortere arbejdstid.

Disse bestemmelser er i tidens løb blevet ændret på forskellig måde, formodentlig under indtryk af, at der var noget galt ved fordelingen, hvad der ganske givet også var. Men i virkeligheden var man inde på noget af det rigtige ved at klassificere arbejdet. Men om det var rigtigt at skønne, at f. eks. den, der må arbejde ude i al slags vejr — i brændende solskin som i knagende frost og såvel nat som dag, burde have længere arbejdstid, end den der kan sidde inde i et lunt opvarmet eller skyggefult kontor og kun arbejde i de egentlige dagtimer, det er tvivlsomt.

Nu må vi imidlertid se, hvad man finder ud af denne gang. Udviklingen har jo ført med sig, at der indenfor Statsbanerne findes tjeneste, der er i høj grad effektiv og ansvarsfuld, at en betydelig lavere arbejdstidsnorm må være påkrævet, ikke alene af hensyn til personalet, men i endnu højere

grad af hensyn til banernes sikkerhed. Her tænkes i første række på førerne af de enmandsbetjente dieselloko.

Der kan også være andre årsager til ikke at kæmme alle over en kam, hvad arbejdstiden angår. Den nye tjenestemandsløvs har fastsat den alder, i hvilken en tjenestemand har ret til at søge afsked, til 67 år, den samme alder som giver ret til folkepension. Og ved bestemmelserne om pension har man indrettet det således, at man ikke kan opnå fuld pension før netop ved den alder. Dette skaber også et problem med hensyn til arbejdstiden for de ældre.

Man påstår så flot, at nu til dags er folk ikke gamle, når de er 60 eller 65 år. Men det er en påstand, der fremsættes af folk, som ikke personlig er henvist til at tjene til livets ophold ved strengt og fysisk meget krævende arbejde. Til sådant er man nemlig for gammel, selv om man ikke på andre måder er af-fældig. Det viser sig da også inden for private virksomheder, at den, der ikke kan frigøre sig for det strengeste arbejde, når han når den alder, er slået ud og kan ikke mere holde til det. Der er naturligvis undtagelser, men de tæller ikke. Almindeligvis finder man da også til de ældre et mindre strengt arbejde, så de kan gå og klare den, indtil de når alderen til folkepension.

Men ved statsbanerne er der ringe eller ingen mulighed for at tage hensyn til de ældre, de gamle. Særlig umuligt er det for loko- og tog-

Resturant »På Fortovet«
og baren på Østerport station

anbefales
POUL GUDMANN

personalets vedkommende, og dertil kommer, at netop for dette personale vil arbejdstiden altid falde på alle tider af døgnet, og alene dette kræver en stærk fysik, ligesom arbejdet i sig selv fordrer vitalitet såvel psykisk som fysisk. Man kan ikke have gamle mennesker til at gå og tulle rundt med den slags ting som med så meget andet, hverken for deres egen skyld eller for banernes. Tilsvarende forhold gør sig gældende for flere andre kategorier af personalet.

Da det ikke kan forventes, at der bliver rettet noget ved aldersgrænsen, og heller ikke at reglerne for beregning af pensionsalderen ændres således, at særlig strengt arbejdende og de med meget uregelmæssig arbejdstid kan opnå højeste pension i en yngre alder i lighed med som det er for visse andre tjenestemænd, og som det var for det kørende personale indtil 1919, vil der være al god grund til at søge arbejdstiden forkortet for

ældre med strengt og uregelmæssigt arbejde. Hvorledes en sådan nedsættelse af arbejdstiden bedst kan praktiseres må tages under overvejelse. Man kan jo ikke uden videre pille den letteste tjeneste ud og give den til de ældre, dette ville bare forværre forholdene for de yngre, som så på den måde hurtigere ville blive opslidt. Men man kunne f. eks. tildele dem, der er over 60 år, en længere ferie, der kunne tages efter behov. En uges ferie ekstra for hvert år man er 60, ville rette noget på sagen. Endnu bedre ville det være, hvor der er mulighed derfor, at oprette tjenesteturnus med lavere timetal. Men i alle tilfælde bør såvel personale-organisationer som administrationen skænke sagen den største opmærksomhed, idet ingen af parterne er tjent med at have trætte og udslidte folk gående ved arbejde, som kræver fuld vitalitet.

A r o s.

sker, og som ikke af en stram køreplan lader sig forlede til at køre uforvarligt og tage chancer, når forholdene er vanskelige. I sig selv er færdsel på landevejene jo blevet et temmelig hasarderet foretagende, og at føre rutebilerne rettidigt og regelmæssigt igennem uden hensyn til vejr og og føre og uden fare for, at det skal gå galt, er et meget krævende job. Og det skulle jo gerne fortsat hedde sig: at Statsbanernes rutebiler sker der aldrig noget med.

J. J.

Blafferi

Blandt de mange konkurrenter, som banerne og også andre offentlige trafikmidler må kæmpe med, er også de såkaldte »blaffere« eller dem, »der kører på tommelfingeren«.

Når man en lørdag eftermiddag færdes på en af de store udfaldsveje fra de større byer, kan man ikke undgå at lægge mærke til, at der står en del unge mennesker og giver tegn med tommelfingeren, hvilket som bekendt betyder, at de gerne vil have lov til at komme op at køre med en af de forbi kørende biler, motorcykler eller scootere, og de fleste får vel efterhånden »bid« og bliver på den måde befordret gratis til deres bestemmelsessted, hvad enten det ligger nært eller fjernt, og når de skal tilbage, benytter de den samme trafik. På den måde befordres der sikkert hundreder af personer frem og tilbage hver eneste week-end året rundt hele landet over.

Det er vel nok mest unge mennesker, der ikke er særlig velbeslåede med penge, der bruger denne måde at rejse på, f. eks. studenter og soldater, men sikkert også mange »almindelige« unge, som godt kunne få råd til at betale billetten, rejser på denne måde, idet det vel for dem nærmest betragtes som en slags sport og eventyr.

Skont der er indført særlige billige militærbilletter ved rejser med tog, nemlig frem- og tilbage rejse for enkelt billets pris og uden hurtigtogstillæg, foretrækker mange soldater altså alligevel at rejse som blaffere.

Blafferi er forbundet med visse farer både for føreren og den blaffende, idet den ene part kan blive udsat for overfald og overlast af den anden part, det har

Månedens emner...

Rutebil-chaufførerne.

Set gennem en gammel jernbanemands briller

Et hidtil temmelig upåagtet folkefærd indenfor Statsbanerne har henledt opmærksomheden på sig. Det er rutebilchaufførerne med deres haivdagsstrejke den 9. september. Det er ligesom man ikke har regnet med dem til de rigtige jernbanefolk, hvad de jo på en måde heller ikke er, eftersom de ikke kører på skinner. Men alligevel er de et meget vigtigt led i banernes trafikorganisation. I det daglige er man tilbøjelig til at overse betydningen, ikke af selve rutebildriften, men af rutebilchaufførernes arbejde, og dog udfører de et stort, betydningsfuldt og ansvarsfuldt arbejde for en løn, der forekommer alt for ringe sammenlignet med andres.

Man undervurderer rutebilchaufførernes arbejde og betydning, vel ene og alene fordi man kan få folk nok, og fordi der ikke er fastsat strenge bestemmelser for,

hvem der må anvendes til dette arbejde, således som der er for banernes øvrige tjenestegrene. Man gør sig skyldig i en stor fejltagelse ved at mene, det er ligegyldigt, hvem der kører med rutebilerne, bare manden har kørekort. Det er nemlig af allerstørste betydning, langt større betydning end det har, hvem man stiller på andre poster indenfor banerne. Intet andet personale kommer i så direkte berøring og forbindelse med kunderne, som nemlig rutebilchaufførerne, og ingen andre har så direkte og alene ansvaret for kundernes liv og gods, lad så være, at det ikke er i det store format i det enkelte tilfælde, det er dog et meget stort og voksende publikum, der betjenes af rutebilerne.

Det er derfor af største betydning, at chaufførerne er pålidelige og ansvarsbevidste folk, som forstår at omgås menne-

G. H. MØBLER

Vestergade 34 - Varde
Tlf. 53

Alt i moderne nutidsmøbler
Reparation og ombetækning

man både hørt og læst om gang på gang. Jeg forstår faktisk ikke, at de unge piger, når de er alene, endr indlade sig på at blive taget op af en mandlig bilist, som de overhovedet ikke kender, — og derfor hører man også af og til om overfald og voldtægt mod disse.

I en periode efter krigen var det tilladt biler at køre igennem Tyskland, hvis man undlod at overnatte der, og det benyttede mange sig af, også kvindelige blaffere, og de blev flere gange udsat for, at den lastbil, de var kommet op at køre med, standse i en stor skov på et afsides sted, og så sagde chaufføren, at nu måtte de ikke køre med længere, undtagen hvis de indlod sig i et forhold til dem.

Mange bilister har også som tak for deres venlighed været ude for at blive bestjålet f. eks. af kostbare fotografiapparater, de har haft liggende bag i vognen.

Nogle blaffere er uhøflige derved, at de rækker tunge eller på anden måde generer bilisterne, når de nægter at tage dem op, og det må også være meget irriterende for bilisterne at se på de mange, der står og vinker med tommelfingeren, ofte så langt ude på vejen, at de er lige ved at blive kørt ned.

Det er heller ikke helt ufarligt for blafferne at tage op at køre med bilerne, idet der jo jævnlige sker færdselsulykker, og man læser da også af og til, at en blaffer er kommet alvorligt til skade eller endog er blevet dræbt ved en bilulykke. — Med hensyn til erstatningskrav i tilfælde af ulykke er der vist ikke rigtig faste rammer, når det gælder en blaffer, idet nogle mener, at bilisten har erstatningspligt, medens andre mener, blafferen er taget op på eget ansvar.

Som vandrer gennem 33 år har jeg aldrig nogensinde brugt at blaffe, idet jeg altid bruger de offentlige trafikmidler til og fra udgangspunktet og endepunktet på alle mine fotture, med mindre jeg starter direkte hjemme fra. — Jeg har mange gange været ude for, at venlige bilister af sig selv har standset bilen og tilbudt mig kørsel, en enkelt gang har endog selve politiet gjort det, men jeg har aldrig taget imod det, for når jeg er ude for at gå, så er jeg ude for at gå og ikke for at køre i bil. Selvom jeg havde reflekteret

på sådanne tilbud om kørsel, kan det vel heller ikke kaldes blafferi, når man ikke selv gør noget for at komme op at køre.

Hvorvidt blafferi bør forbydes eller ej, skal jeg ikke udtale mig om, da mange sikkert vil mene, at dette ville være et kedeligt indgreb i vore demokratiske friheder og rettigheder, men jeg ved, det er forbudt i nogle lande, og der er ingen tvivl om, at blafferne »berøver« rutebilerne og ikke mindst banerne tusinder af kroner og er derved med til at forringe disses driftsresultat.

På den anden side er der imidlertid ingen tvivl om, at hvis et forbud mod blafferi blev indført, ville mange studenter og soldater m. fl. være nødsaget til at indskrænke deres rejser til forældre, kæresten og andre betydeligt.

O. B.

Billettering på Storebæltfærgerne

Inden for Statsbanernes administration nærer man åbenbart en gammel, indgroet og klippefast tillid til og tro på, at enhver rejsende altid er forsynet med rigtig og gyldig billet. Det er selvfølgelig smukt og hensynsfuldt at have så gode tanker om kunderne og om deres retsindighed og omhyggelighed for at betale, men i virkeligheden ser det ganske anderledes ud. Et temmelig stort antal af de rejsende har ikke en rigtig billet, altså ikke en billet, som er gyldig til netop den dag, det tog og denne strækning, hvor rejsen foregår. Ofte skyldes det fejltagelse eller uvidenhed, men man må nu engang også regne med den menneskelige mentalitet, der er således, at selv om man ikke vil snyde sine medmennesker i almindelighed for så meget som en eneste øre, *finder man det en god sport at snyde jernbaner og toldvæsen*. Det er mærkeligt, at det er sådan, men det er det. Tænk bare på tolden, hvor mange af os har ikke uden ringeste samvittighedsnag lusket et eller andet igennem, som man ikke måtte?

Man skal ikke have rejst ret meget, før man opdager de svage steder i kontrollen. Og et af de allersvageste steder i billetkontrollen er Storebæltsoverfarten. Der er ikke noget som helst problem i at rejse en tur over bæltet uden billet eller i det mindste uden gyldig billet. Det er jo fuldkommen håbløst, for den, der billetterer

på færgen, at sikre sig, at alle rejsende har rigtig billet. For det første fordi alle rejsende bevæger sig rundt mellem hinanden, så man ikke kan tage dem fra en ende af, og for det andet fordi billetterne nu er således, at det kræver en ret nøje undersøgelse, helst med lup og i stærk belysning, for virkelig at konstatere, om billetten er, som den skal være, noget der jo slet ikke kan blive tid til. Af samme årsag er en eventuel billettering ved landgang ret værdiløs, idet man også der, ligeledes på grund af billetternes utydelighed, må nøjes med at konstatere, om de fremviste billetter er klippet ugyldige.

Dette viser igen, at rationaliseringen ved brug af billettertrykkemaskiner er et yderst tvivlsomt fremskridt. Den smule der spares ved brugen af disse maskiner er alligevel så lidt i forhold til det, det koster at lade en del rejsende køre gratis på grund af vanskelig eller umulig kontrol. Men må nemlig også regne med den virkning, de utydelige billetter har på de, der skal kontrollere. Det er menneskeligt for disse at sige til sig selv: Når man ikke vil lave billetterne, så man kan se, hvad det er, vil jeg heller ikke gå og stirre øjnene ud af hovedet og spekulere mig gråhåret over det. Klip. Færdig. Billetterne udvikler sig efterhånden hen imod en tilstand, hvor man kan rejse, som man ønsker, bare man er i besiddelse af et lille stykke brunt, rektangulært pap med noget krimskram på.

Hvis man vil sikre sig en effektiv kontrol med, at alle rejsende betaler den rigtige pris, må billetterne være tydelige og let kendelige. Man skal uden at læse straks kunne se, om den billet, man har for sig, er en enkelt eller en dobbelt, om den er gyldig til hurtigtog, om det er en week-end eller en 65'er, og om den er til første eller anden klasse. Dette bør umiskendeligt fremgå af farve eller form. Dernæst må dato og hvorfra, hvortil være påtrykt så tydeligt, at det er letlæseligt selv i dårlig belysning og på rimelig afstand. De øvrige forklaringer og betingelser er det mindre vigtigt med. Lad så om fornødent en sådan billet koste nogle brøkdeler af en øre mere at fremstille og sælge. Det ville alligevel være en god forretning, at lave dem således.

Tgf.

Til JYLLAND
over
HUNDESTED — GRENÅ

Tog fra Hillerød

Hverdage: 7,15	11,15	16,15**	20,15**
Søndage: 7,15	10,50	16,12	19,15

** Færgerne sejler ikke 24..12. og 31..12.

Frederiksværkbanen

„De Danske Bstersøfærger“

Restaurationen

K. BJØRN JENSEN

GEDSER

Vi har modtaget . . .

Den første kongevogn

Som supplement til Jernbane-Bladets septembenummer, hvor der i artiklen »Fra Jernbanens Barndom« er talt om »den første kongevogn«, må det måske være mig tilladt at fremkomme med følgende:

De i artiklen givne oplysninger om vognens — for sin tid ganske pragtfulde udseende — er ganske rigtige. Man har en udmærket skildring af den i maskiningeniør Rambusch's bog: »En gammel Jernbanemands Erindringer«. Heri beskriver han indgående vognens udseende og historie. Men hvad Rambusch af gode grunde ikke kunne vide er, at vognen senere i tiden fik en krank skæbne, idet den, eller rettere resterne af den, i dag befinder sig i Hurup i Thy i skikkelse af et privat sommerhus og med et fuldstændig omkalfaltret og forandret udseende, så forandret, at det ikke har kunnet betale sig at erhverve den til opbevaring i Jernbanemuseet. Ved skæbnens gunst er det dog lykkedes til museet at fremskaffe en sofa, to stole, spejl og gulvtæppe samt et kloset meget fornemt betrukket med rødt damask og forsynet med frynser i samme farve — det første kloset i en dansk jernbanevogn.

Foruden disse ting har man kongens skrivepult, der tillige er indrettet som servante med vaskestel og vandbeholder, toiletspjæl o. s. v.

En anden nødvendighedsgenstand var natpotten af porcellæn, der desværre i tidens løb er forsvundet herfra, uden at man har kunnet skaffe den tilbage igen. Det er dog så heldigt, at man i mangel af originalen kan henvise interesserede til andre eksemplarer mage til den forsvundne. Til eksempel findes der en i det storartede historiske museum i Hjørring, ligesom Dansk Folkemuseum i København også ejer et eksemplar. Den omtalte genstand er i bunden forsynet med et billede, der forestiller en galge, hvorunder står to personer med reb om halsen. Billedet er utvivlsomt kopieret og lidt karikeret efter J. V. Gertners portrætter af Prinsen af Nør og Hertugen af Augusten-

borg — Danmarks udtalte fjender på den tid. Nedenunder står yderligere anført følgende bramfri linier:

*I To! Forrædere ere tilvisse
Derfor alle Danske paa jer maa pissel*

Man har jo så lov til at tænke sig til majestætens tanker i visse situationer.

Disse natpottes, som dengang var et slags indlæg i de dansk-tyske stridigheder, menes fremstillet i England, men importeret af og solgt i København af kommerceråd Petersen i hans forretning Kongens Nytorv nr. 354. Om det skyldes ideen med natpotten eller ikke, så siges det i hvert fald, at omtalte porcellænhandler — også kaldet Potte Petersen — fik sin udnævnelse af Frederik VII med disse ord: »Du skal minsandten være kommerceråd«.

Som afslutning af disse bemærkninger om den gamle vogns historie kan yderligere anføres, som det måske allerede er nogle af læserne bekendt, at Jernbanemuseet i disse år arbejder på udførelsen af en model af samme kongevogn, som den så ud, da den i 1854 blev skænket den danske konge af det engelske entreprenørfirma Peto, Brassey & Betts. Et modelarbejde, som både kræver megen håndværkerdygtighed og tålmodighed, ligesom det også har været nødvendigt med indgående arkivstudier både her og i udlandet.

Men forhåbentlig vil alle anstrengelserne inden alt for lang tid bære frugt i form af en gengivelse af en farverig, ejendommelig og enestående vogn i de danske jernbaners vognpark.

E. L. P.

P-maskiner i drømmeland

I anledning af ovenanførte artikel i vort juni-nr. har vi modtaget flere henvendelser fra skarpsindige læsere angående det i artiklen anførte loko P 903.

Efter at jeg har læst om P-maskinernes elendighed, bemærkede jeg særligt beskrivelsen om P 903, der fremførte et af togene ved Vigerslev-ulykken, men efter min mening var det P 904, senere ombygget til Pr 904. Samme maskine var også impliceret i et uheld ved Fjenneslev og sidst i Brørup, hvorefter den blev ud-rangeret.

Lokointeresseret.

En misvisende plakat

Når man færdes meget på banegårde og stationer rundt omkring i vort skønne land, og det gælder både for stats- og privatbanernes vedkommende, kan man ikke andet end fryde sig over de mange smukke plakater fra såvel ind- som udland, der pryder væggene i ventesale og forhaler.

Blandt de mange danske plakater ser man jævnlig Aage Rasmussens dejlige plakat, hvor en husskade sidder på en sten, der bærer gelænderet på en gammel kamppestensbro, der fører over en klukkende bæk, og i baggrunden ser man et tog forspændt et af de store damplokomotiver fare gennem det bakkede landskab med såvel gran som løvskove.

Plakaten er forsynet med følgende påtegning: »— Med DSB og så til fods. Statsbanernes fodtursbrochure udleveres her«, og som følge deraf har jeg henvendt mig på flere banegårde for at få denne brochure udleveret, sidst på en af vore største banegårde, nemlig Fredericia, men ingen af disse banegårde havde brochuren.

Jeg har nu anskaffet mig den fra anden side og finder den ganske fortræffelig, men efter hvad jeg selv kan regne ud, og efter hvad jeg har fået oplyst, så vedrorer denne brochure kun fodture på Sjælland og ikke mindst i Københavns omegn.

Det er derfor efter min mening ikke så heldigt, at denne plakat reklamerer for fodtursbrochuren andre steder end på Sjælland, men hvis påtegningen, »Statsbanernes fodtursbrochure udleveres her«, blev fjernet, er der ikke noget i vejen for, at plakaten kan hænge over hele landet, idet man jo selv kan lave fodture i forbindelse med en togrejse.

Det ideelle ville selvfølgelig være, om Statsbanerne havde en fodtursbrochure for alle de købstæder, hvortil banerne kører, eller i hvert fald for de store byer, men det ville vist blive et stort arbejde og en dyr omgang at lave disse, selvom der ingen tvivl er om, at mange ville benytte disse ture og dermed også togene i forbindelse dermed og derved være med til at skaffe banerne øgede indtægter.

O. B.

Til lands - til vands og i luften

ZONE-REDNINGSKORPSET

Lykkesvej 18 - Herning
Telf. 1870

Spec.: Sværtransport

Aktieselskabet

Revisionskontoret

i Aalborg

Prinsensgade 28 - tlf. 2 98 33

Jernbanepersonalet foretrækker

☆ **Stjerne Biscuit** ☆

Telf. Vejle 714

KIRK

KRISTIAN KIRKS TELEFONFABRIKER 1/2
HORSENS   AARHUS   KØBENHAVN N.

VOGNFABRIKKEN
SCANDIA
AKTIESELSKAB
RANDERS

BELLGRAPHIC...

PRIVATBANERNE

FRA	TIL	DOBBELT
C	B	BAGAGE
DATA	PERS.	ENKELT

200054
NO SYSTEMETS NYTTIGHED

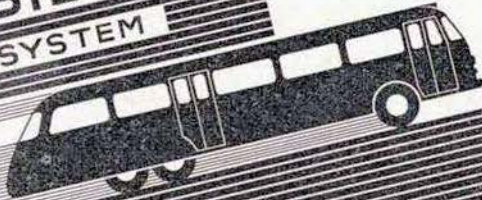
VARDE

Bellgraphic slår alt...

FORDI
BELLGRAPHIC
UDNYTTER ALLE
GODE EVNER
OG EGENSKABER
ET BILLETSYSTEM
KAN HAVE

**BIL
RUTERNES
BILLET
SYSTEM**

Aktieselskabet **SYSTEMEX**

BORGERGADE 15 · KØBENHAVN K
TELF. PALÆ 2898*

Karolines kaffestel . . .

»Har du ikke tænkt, du vil op idag?« Karolines stemme var venlig og glad, men der var alligevel en undertone af bestemt-
hed og vilje, som jeg ikke syntes om. Jeg lå så dejligt og halvsøvnende og kunne ikke i hast forsone mig med at skulle afbryde den behagelige tilstand. Jeg undlod at svare og lod, som om jeg sov fast.

»Du skal ikke forestille, at du sover. Ved du, hvad klokken er?«

Denne gang var stemmen så gennemtrængende og bestemt, at den ikke kunne overhøres.

»Ne-øj.« Jeg kunne godt have føjet til, at jeg også var så revnede ligeglad. Men jeg vidste, der er en kant, som det ikke lønner sig at overskride, og jeg føjede forsigtigt til: »Jeg har fridag.«

»Netop derfor skal du op. Den er over ni, og vi skal i byen i formiddag.«

»Når man har fridag, skal man vel ikke jages op før dag?«

»Det bliver du heller ikke. Se nu bare at blive vågen. Du trænger ikke til at sove mere.«

»Det må jeg da bedst selv vide. Jeg synes også, det er så mørkt endnu. Tror du ikke, du har set forkeret på klokken?«

»Det kan ikke nytte, du kommer med udflugter, du kan alligevel ikke snakke dig fra det. Tag dig nu sammen.«

»De gamle hebræer var nu alligevel kloge folk.«

»De gamle hebræer? Hvad er det for noget sludder? Lad du bare de gamle jøder hvile i fred. De rager ikke os.«

»Jo, de gør. I høj grad endda. Men det er det forkerte ved os og ved den tid, vi

lever i, at vi ikke vil tage hensyn til de erfaringer, menneskene har indhøstet gennem tiderne. Og så er vi endda så inkonsekvente, at vi forlanger af vore børn, at de skal forstå og efterleve, hvad vi forklarer dem som vore erfaringer.« Jeg var så glad, fordi jeg var kommet i tanker om de gamle hebræer, så kunne jeg da trække tiden ud ved at snakke, og det lod til, at hun hørte efter. Det havde selvfølgelig været bedre bare at ligge og slumre, men den gik jo ikke, og jeg kunne jo også have det godt ved at ligge og snakke.

»Må jeg spørge. Hvad er meningen med dine filosofiske betragtninger over gamle hebræer og børn og erfaringer?«

»Jo, ser du. Du ved, at man f. eks. hundrede gange kan forklare et barn, at det ikke må røre ved kakkelovnen, men at det alligevel ikke hjælper, før barnet har brændt sig. Sådan er det med os, vi der lever nu. Til trods for, at de gamle har efterladt os formaninger ud fra deres egne dyrekøbte erfaringer, tror vi ikke på dem og retter os ikke efter dem, før vi selv har brændt os.«

»Og de gamle hebræer. Hvad med dem?«

»Ja, der kan du se. Du har overhovedet slet ikke tænkt på, hvad du har læst og lært om dem, og hvad de har sagt os gennem deres skrifter.«

»Hvad har de så sagt os?«

»Masser af ting, som, hvis vi ikke var som børn, der ikke vil høre og absolut må føle, kunne spare os for en mængde fortrædeligheder og gøre livet lettere, lykkeligere og behageligere for os. Blandt an-

det bestemte de, at på hviledagen måtte man ikke foretage sig noget, men skulle virkelig hvile sig, man måtte ikke engang i dagens løb gå længere end omkring et par hundrede meter. De var kloge, de gamle, og livet havde lært dem noget.«

Jeg var meget tilfreds med, at jeg fik forklaret hende den sag. Jeg tror også, hun var noget duperet, for hun sagde i en meget medgørlig tone:

»Det kan gerne være, vi er som børn, men der står også skrevet i de gamle skrifter, at hvis vi ikke bliver som børn, kommer vi ikke i himlen, og det er jo alligevel et sted, vi gerne vil hen. Derfor lille ven, nu skal du få din formiddagskaffe, men så står du også op. Har du forstået det? Og de gamle døvne hebræer, der ville ligge og snue hele søndagen, eller lørdagen var det vel, dem skal du nu ikke tage til forbillede. Det er jo for øvrigt ikke helligdag i dag, og vi skal ind og købe et kaffestel. Vi har ikke mere end syv par kopper tilbage, der er hele og ens.«

»Hvor er alle de andre da blevet af?« Hun svarede ikke. Hun var allerede ude i køkkenet. Nå, så havde jeg da fred så længe.

Vi fik kaffen, og så måtte jeg op.

Straks vi kom ud på gaden, stak hun som sædvanlig sin venstre arm ud til siden som en hank, og så måtte jeg jo hanke i, det var da meningen: »Du har spadseredragt på.«

»Av, det glemte jeg.« Øjeblikkelig skiftede hun om og tog mig under armen. En eller anden har ved lejlighed gjort hende opmærksom på, at når jeg tager hende under armen, kommer dragten til at sidde skævt og fortrukket bag på. Så traskede vi af. — Er der noget, jeg ikke kan fordrage, så er det, at blive halet med i byen for at købe noget. Nu ville hun absolut købe et kaffestel. Det havde jeg ikke noget imod, men det morer mig ikke, hver gang hun ser på noget, da at skulle sige min mening og på forhånd vide, at min mening alligevel intet betyder, og hvis den ikke fatter sammen med hendes, er det fordi, jeg ingen forstand eller smag har, eller fordi jeg er nærig og vil have det billigste.

Efter at have undersøgt mindst et halvt hundrede vinduer, alle med nogenlunde de samme stel udstillet, standsede hun os

De er i godt selskab på en JØRGENSEN-REJSE

Jørgensens

Rejsebureau

JERNBANEGADE 7 - KØBENHAVN V

Amatør se her!

Alle størrelser film fremkaldes, kopieres og forstørres. 6x9 40 øre - 7x10 50 øre - 9x9 og 9x12 55 øre - 13x18 2 kr.

Kvalitetsarbejde - hurtig levering - send Deres film til
NØR^S FOTO Bülowvej 21 - Eva 1686 - Kbhv. V.

uden for en større udstyrsforretning: »Her skal du se. Her er lige det, vi skal have. Er det ikke smukt? Og så 105 kr., det er billigt. Vi går ind.« Og ind sejlede hun med mig traskende i kølvandet.

»Fruen ønsker?« spurgte ekspedienten. Han vidste af erfaring, hvem der ønskede, og hvem der bare var med.

»Vi vil gerne se på et kaffestel.«

»Så gerne. Er der noget bestemt, fruén ønsker?«

»A'è, jeg ved ikke rigtig. Vi kan jo se, hvad De har.«

»Vil De være så venlig at følge med her ind i porcelænsafdelingen, så skal jeg vise Dem forskellige stel.«

Vi så på stel i snesevis, det ene dyrere og hæsligere end det andet. Til sidst spurgte Karoline om det stel, vi havde set i vinduet.

»Ja, det er også et dejligt stel, og så er det billigt. Her skal De se.« Han viste hende det. Det var det kønneste af dem alle. »Men det er jo selvfølgelig ikke kongelig porcelæn. Her har vi et, som ligner det meget. Se det er fra den kongelige porcelænsfabrik. De kan jo nok se, det er noget helt andet.«

»Hvor meget koster det?«

»Ja, lad os se — det er jo noget dyrere — det koster 326. Men De behøver ikke at købe det hele på én gang. Det kan altid suppleres, eftersom De synes.«

Karoline vendte sig om mod mig:

»Hvad synes du?«

»Jeg synes, det er magen til det andet. Ikke kønner og sikkert ikke bedre.«

Sådan siger man ikke. Begge vendte ryggen til mig. Jeg var en ignorant. Det var som med Kejserens nye Klæder. De diskuterede sagen videre, og det endte med, at hun købte en del af stellet. Syv par kopper fik hun, så ville hun købe resten eftersom hun fik råd.

Da vi kom ud på gaden, kunne jeg

ikke dy mig, men sagde: »Så, nu har du da også syv par kopper af den slags.« Men det skulle jeg ikke have sagt. Det ødelagde hendes humør og gjorde ingen gavn. For den gang da. — Men han var en dygtig sælger, den mand.

Lady.

Erindres det . . . .

For 50 år siden, oktober 1908

Langaa—Silkeborgbanen. Strækningen, der forleden dag blev inspiceret af trafikdirektor Helper, banedirektor Juul, ingeniør Schlichtkrull samt anlægsingeniøren, er nu så vidt færdig, at den vil blive åbnet for driften i slutningen af denne måned.

Da tog 74 den 26. kørte ind på Ore-hoved station, kunne der nær være sket en stor ulykke.

Toget kørte som sædvanlig ind for indkørselssignal, og den fungerende lokofører, fyrbøder Olsen, gav signal »Bremsen fast«. Toget standsede imidlertid ikke som beregnet, enten nu signalet er givet for sent eller de fedtede skinner som følge af det fugtige vejr har været årsagen hertil. De store truckvogne trængte stærkt på maskinen, men toget kørte i slæde henad skinnerne, tærnede derefter imod stoppebommen, der sprængtes som pindebrænde for maskinens tryk. Den bag stoppebommen værende grusvold, der er 3 à 4 alen høj og et halvt hundrede alen i kvadrat, jævnedes med jorden og maskinen førtes videre mod det halvanden alen høje bolværk, som den havde kraft nok endnu til at splintre, hvorefter den faldt en halv snes fod ned og gik til bunds.

I samme øjeblik maskinen styrtede i vandet, sprængtes koblingen mellem ma-

skin og tenderen, hvorved resten af toget blev holdende på land.

Heldigvis kom intet menneske til skade. Fyrbøderen, der var på maskinen, sprang af umiddelbart før den styrtede i vandet. Lokoføreren fulgte derimod med, men slap heldigvis fra faldet og svømmede i land, efter at man fra færgelejet havde kastet et redningsbælte ud til ham. Hverken han eller fyrbøderen havde lidt den ringeste overlast.

For 25 år siden, oktober 1933

Udforelsen af underbygningen for 2. afsnit ved anlæget af 2. spor Langaa—Randers er nu udbudt i entreprise.

Statsbanerne har anmodet A/S Frichs Fabrikker i Aarhus og A/S Scandia i Randers om i forening at give tilbud på nye tog, som i hvert fald fra Lillebæltsbroens åbning skal køre mellem København, Aalborg og Esbjerg.

Hvert tog vil bestå af 3 vogne, nemlig 2 motorvogne og en mellemliggende bivogn, løbende på 4 boggyer, af hvilke de to er fælles for de tre vogne. Toget skal være strømlinieføremet med lavtliggende tyngdepunkt.

Rekord underskud på Aalborg privatbaner.

For alle 3 baner er underskudet for regnskabsåret 1932—33 569.000 kr. Heraf skal funktionærerne dække 123.000 kr.

UHELD — Ved 17.30-tiden i dag er der på Eskildstrup st. sket et højst ejendommeligt togsammenstød, idet en halv snes løbske jernbanevogne, der var tabt på strækningen er kørt ind i et på st. holdende tog, med det resultat, at 3 af de løbske vogne blev knust mod togets loko.

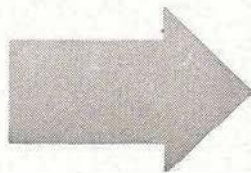
Det blandede tog, der afgår fra Nykø-

UNIFORMER I MERE END 100 ÅR

år De lægger uniformen . . . . .

Til Deres daglige arbejde går De i en uniform fra J. B. Schilder, firmaet som i mere end 100 år har specialiseret sig i uniform-skrædderi. Den erfaring vi har høstet, stiller vi til Deres disposition når det drejer sig om civilt tøj. De kan vælge forarbejdningen i hånd-skrædderi eller fineste målkonfektion — snit og pasform er de ypperste i hver prisklasse. Såfremt en kontobetaling passer Dem bedst træder vi aftale herom — og naturligvis uden rentetillæg.

I. B. SCHILDER

Nørregade 7 - København K. - Central 2038

**Det danske
Gødningskompagni ½**
Alborg afdeling
Tlf. 20022

Anlægsbageriet

Anlægsvej 26 - Ringsted
Frisk og lækkert brød
Tlf. 829

Nykøbing Mors

Werner Nielsen

Højbro 30 - Nykøbing M. - tlf. 8
Alt i 1. kls kolonial
Spec.: ekstrafin kaffe

TRIKOHL

Havnegade 5 og 14 - Nykøbing Mors
1. kls kemisk rensning og
oprensning
Tøjet hentes og bringes - Tlf. 955

Odense

Frugtforretningen

Thorsgade 43 - Odense
... billigst med det bedste

Slagterm. Viggo Jensen

Dronningensgade 38 - tlf. 12 10 19
Alt i 1. kls kød og
hjemmelavet pålæg

Niels Jacobsen

Kongensg. 53 - Odense - tlf. 12 14 15
Tricotage - undertøj - linge
og strømper. Stort udvalg.

Nyborg

Fa. J. O. P. - Nyborg

Knallert-, cykel-, symaskine-
og støvsuger service
Gerne konto Tlf. 1232

Murer-, kloak-, betonarbejde

på ældre ejendomme tilbydes
Carl Madsen,
Sylleskovvej 5, tlf. Nyborg 490

Damefrisørsalonen CHIC

Blegdamsgade 2 - Nyborg
Moderne frisurer, kold perman.
Inga Rubæk - tlf. 1816

bing kl. 16,57, var nået til Eskildstrup st. og holdt på det østlige spor, for at krydse toget fra Orehoved, der skulle benytte det vestlige spor. Toget kom, man så lokomotiv og 2 personvogne og en halv snes godsvogne glide ind på sporet, og da den sidste vogn var inde på st., skiftede man fra sporskiftet til sporet, således at toget mod Orehoved, der holdt på st. kunne køre frem.

Netop som toget skulle køre, lød et voldsomt brag. Et kraftigt stød gik gennem togstammen, og de fortumlede rejsende sprang fra kupperne. Deres øjne fulgte togstammen til lokomotivet, der stod som en jernkolos omgivet af splintret træ, resterne af 2 godsvogne. Lokomotivet, en K. maskine, stod som en jernmur. Splinter på 2-3 m's længde lå om dets jernklædte bringer fra skorstenen til sporet. En af dets sikkerhedsventiler var slået af og lå 3-4 m fra maskinen, skønt den er så tung, at der måtte 3 mand til for at løfte den.

Hvis sporskiftet ikke var omstillet, ville akkurat det samme være sket, idet de løbske vogne ville være løbet ind i den stamme, der havde løsrevet sig oppe på bakken.

Lokofører Endersen og fyrbøder Nilson, der begge stod på Orehovedtogets maskine, sprang af i sidste øjeblik, efter at de havde sat bremsene til, således at toget stod fast på skinnerne.

Derved er uheldet blevet begrænset til de knuste godsvogne. V. J.

Det er ikke alle, der ved...

at der fra næste sommer vil komme nye barvogne i togene mellem Nyborg og Ålborg. Der skal gøres plads til flere passagerer, og der bliver enmandsbetjening.

at statsbanernes søfartsafdeling arbejder med planer om nye færger og moderniseringer af de nuværende færger til et beløb på 80 mill. kr.

at den nedlagte Videbæk jernbanestation stadig står tom.

at der ved Ejby station nu lægges skinner, der sammensvejses i længder på 2 kilometer. Skinnerne fremstilles nu

af legeringer, der gør skinnerne så elastiske, at de ikke kan danne de såkaldte »solkurver«.

at den første af de tre etaper af Viborg stations ombygning nu er afsluttet med ombygning af ventesale og restaurant.

at DSB selv vil importere olie, og at man påtænker at lægge et tankanlæg med en kapacitet på 60-65.000 tons brændselolie på Lilleøbanken i Korsør.

at der på Gedser-Grossenbrode overfarten er befordret ca. een mill. rejsende i sommer, en stigning på 135.000 rejsende samt en stigning i bilantallet på ca. 34.000!

at det nye søsterskib til færgen »Dronning Ingrid«, der er under bygning på Helsingør skibsværft, ventes sosat den 31. oktober kl. 11.30. Det er en måned tidligere end beregnet, så færgen kan indsættes på Storebælt fra foråret 1959.

Dagbogen...

Rørbæk d. 4. sept. Da en traktor med to påhængsvogne i eftermiddag skulle passere en privat overskæring mellem Rørbæk og Øostrup, sprængtes koblingen mellem påhængsvognene og den bageste vogn blev holdende på sporet. Kort efter kom et godstog og påkørte vognen, der var læsset med korn. Kun materiel skade.

Rønbjerg d. 4. sept. Da bommene i eftermiddag var sænket for lyntog Limfjorden, opdagede landpostbud Karl Graversen, at et ca. 2-års barn stod midt

Ost er billigt pålæg

1½ kg fed velsm. ost kun 4,48
1½ » stærk Chr. d. 9 » 5,85
Godt 2 kg velsm. Tybo for 6,45

Reberbangade 22 - Ålborg
Telf. 2 51 12

Vagn Trillingsgaard

Tømmerhandel
Ved Tingvej, Herning, Tlf. 35

Tilbud gives på alt i trælast
bygge- og isoleringsmaterialer

i sporet uden at røre sig. Han sprang over bommen og fik barnet væk, før toget passerede.

Århus H. d. 5. sept. Under rangering på Århus H. kørte en My med to godsvogne så hårdt mod nogle godsvogne på et sidespor, at seks godsvogne blev mere eller mindre beskadigede.

København d. 5. sept. Personalechef L. Buus-Pedersen afleverede i dag 14.527 tiører, der var samlet sammen i et modeltog på Kh, til landsforeningen til bekæmpelse af dissemineret sclerose.

DSB d. 2. sept. I dag blev selvløsende hastighedstavler taget i brug, og belysning med lamper bortfalder i mørke. På det sted, hvorfra den nedsatte hastighed gælder, er anbragt et nyt firkantet skilt med den tilladte hastighed. De hidtil anvendte trekantede skilte er nu anbragt 400 m foran det nye firkantede skilt.

Kalundborg d. 8. sept. Dansk Lokomotivmands Forening er fra i dag i en uge værter for 50 svagføre på forbundets feriehus på Rønæs.

Bagsværd d. 8. sept. På den farlige overskæring ved Skovbrynet trinbræt påkørte et motortog den 8-tiden en lastbil, der ikke stoppede for rødt blinklys. Lastbilen knustes fuldstændig. Føreren af den slap dog uskadt. Han havde bilen til reparation, men hans kørekort var taget fra ham for uforvarlig kørsel i august måned. Uheldet medførte en standsning af toggangen på en lille time.

Frederikshavn d. 9. sept. Byen fejrede i dag 140 års købstads-fødselsdag, og havde benyttet lejligheden til at invitere generaldirektør P. E. N. Skov på stegte rødspætter, og så kunne byen samtidig få luft for sin utilfredshed med, at banegårdsflytningen først kan ventes i tiden 1960-64.

Fåborg d. 11.-12. sept. Dansk Jernbane Esperanto Forbund holdt landsmøde, hvor forbundets landsformand, pakmester I. Kensing, Århus, genvalgtes med akklamation.

Gredstedbro d. 15. sept. Ved 20-tiden kørte en folkevogn ind foran et godstog på overskæringen i Sejstrup. Bilen blev slynget rundt i luften, hvorved en billedør sprang op og en kvindelig passager slyngedes ud og var dræbt på stedet. Føreren af bilen pådrog sig slemme snitsår og lettere kvæstelser.

Resenbro d. 22. sept. En lille varebil kørte ved middagstid ind på baneoverskæringen i Resenbro og blev påkørt af hurtigtoget til Randers. Bilen blev slæbt 230 m hen ad banen. Føreren af bilen sad fastklemt i den fuldstændig sammenkrøllede bil, og han var dræbt på stedet.

Fredensborg d. 24. sept. Den 10. juni kørte en grosserer i sin bil med 100 km fart gennem de sænkede bomme på Asminderødvej. Det lykkedes at komme over før toget kom. Ved retten blev grossereren for grov uforvarlig kørsel fradømt kørekortet i 6 mdr. og fik en bøde på 2000 kr.

Korsør d. 25. sept. Da færgen »Korsør« ved godt 16-tiden skulle udføre en godstur fra Korsør, opdagedes det, at det brændte i 1 kl. rygesalon. Ilden var opstået ved en kortslutning inde bag salonnens paneler. Selve branden blev hurtigt slukket, men der måtte hugges store stykker loft og paneler væk, så den skete skade blev ret betydelig.

Skanderborg d. 28. sept. Et My loko skulle i nat sætte 14 læssede godsvogne på et tomt spor. Manden, der skulle stille sporskiftet til det tomme spor, nåede ikke derhen før vognene kom. Vognene kørte derved ind på et spor med henstående godsvogne, hvorved 14 vogne afsporede ligesom der skete betydelig skade på mange af vognene.

Grindsted d. 29. sept. Da et tog fra Bramminge i aften var under indkørsel på Bramminge st., påkørte og dræbte det en 25-årig mand, der gik på sporet.

★

Jernbane-restaurationerne

Det er nu afgjort, at restauranten ved Knudshoved færgeleje og DSB's feriehus ved Knudshoved overdrages til den nuværende restauratør på Nyborg H. og færgestation. Gjedsted Jensen. Restauratør Richard Wrimp, restaurant La Reine i København, overtager de to jernbane-restaurationer i Nyborg. Samtidig har man overdraget restaurant »Storstrømmen« ved Storestrømsbroen til overtjener Schwartzbach, som i nogle år har gjort tjeneste på Storebæltsoverfarten. Alle overtagelser sker 1. oktober. Restauratør Schwartzlose, som hidtil har haft alle restauranterne på Halskov-Knudshoved overfarten, vil her efter udelukkende drive restauranterne på denne overfarts bilfærger samt færgerestauranten i Halskov.

Restaurationen på Viborg station er overdraget restauratør Jens Møller, fh. Viborg-Hallen.

Kaptajn Jespersen

sagde:

Mopseri, sortseeri modløshed
tærer på livskraften og gør
folk gamle før tiden!

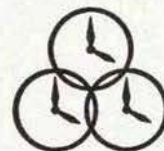
Aktieselskabet

DANSK NORMAL-TID

Grundlagt 1898

Vestergade 10 . København K.

Telf. C. 2150

INDREG. VAREMERKE

ELEKTRISKE URE

Ubbes Damesalon

omhyggelig og
individuel behandling
Hårbehandling -
hårfarvning - manicure

Ring og bestil tid

Ny salon:

Fonnesbechegade 7

Herning, Skolegade 49, Tlf. 1843

Rejsebureau

Til vellønnet stilling i vort billetkontor søges uddannet mandlig eller kvindelig medarbejder, der har grundigt kendskab til billetudstedelse. Skriftlig ansøgning med referencer sendes til
G. F. L. Rejsebureau - Jernbanegade 1 - Aalborg

Oliefyringen går sin sejrsgang

D. F. J. AVISEN skriver:

Man har kendt oliefy i mange år. Alle-rede før krigen var det en drøm for mange mennesker. Men indtil for relativt få år siden var et oliefy kun praktisk anvendeligt i lidt større centralvarmeanlæg. I dag kan man med fordel installere et oliefy i selv den mindste kakkelovn og på det mest beskedne centralfy.

Oliekamin i stedet for kakkelovn

Når kakkelovnsopvarmningen i de senere år er gået stærkt tilbage, skyldes det næppe, at kakkelovnen er en dårlig varmegiver. Men husmødrene er med rette utilfredse med at slæbe brændsel ind i stuen og aske ud igen. Trods alle opfindelser af lukkede akseskuffer og lukkede koksbeholdere, kan den almindelige kakkelovn ikke undgå at give støv og snavs i boligen. **Oliekaminen** derimod udelukker alt besvær og mas. Den er let at passe og let at regulere. Den kræver sin daglige påfyldning af gasolie eller petroleum, men så passer den til gengæld også sig selv. I olieka-minen sidder der et såkaldt forgasningsfy. I dette ledes olien ind i en brænderskål, der ved forbrændingen får så høj en temperatur, at olien fordamper. Det er altså oliedampe blandet med luft, som brænder over brænderskålen. Når

man skal tænde forgasningsfyret, er det derfor nødvendigt at forvarme brænderskålen, men ligesom på en primus gøres det let med en lille smule sprit. Forøvrigt bliver der ikke tale om mange optændinger i olieka-minen, den kan brænde uafbrudt det meste af vinteren — kun afbrudt af enkelte standsninger for rensning af brænderskålen.

De helautomatiske oliefy

På markedet findes forgasningsfyret til små centralvarmekedler, men den fulde glæde af et oliefy får man først ved anskaffelsen af et helautomatisk anlæg.

Til det mindre, helautomatiske anlæg findes forskellige konstruktioner på markedet, men det mest almindeligt anvendte er trykforstøvningsfyret. Det er indrettet på den måde, at olien presses gennem en dyse — det vil sige en metalcylinder med en ganske fin kanal igennem. Når olien under tryk forlader denne dyse, forstøves den, ganske som vandet fra en blomstersprøjte. Olieskyen blandes nu med luft fra en blæser, og nogle skovlblade i luftkanalen sætter luften i kraftig rotation, så den blandes meget effektivt med oliens tusinder af små dråber. Tændingen sker ved hjælp af en højspændt elektrisk gnist, der springer lige foran dysen og antænder olienskyen.

Salamander kaminen

I sit princip er oliefyret således ganske let forståeligt, men i sin praktiske udførelse bliver det alligevel et temmeligt kompliceret apparat. Fyret skal ikke blot være konstrueret, så man opnår en driftssikker og nøje afpasset olie- og luftmængde — det skal også være udstyret med en høj udviklet automatik og med de lovbe-falede sikringsorganer.

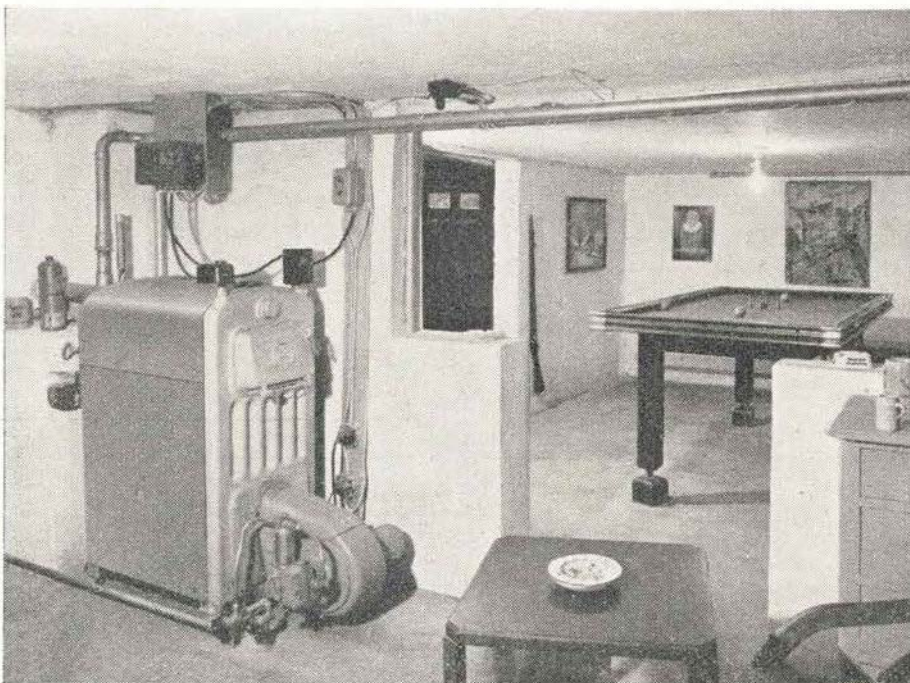
Automatikken er oliefyrets hjerne

Her afgøres det, hvornår blæser og oliepumpe skal sættes i gang, og hvornår gnisten skal tændes — og her afgøres også, hvis hele det automatiske system skal sættes i stå på grund af en eller anden uregelmæssighed i opvarmningen. Keldertermostaten standser oliefyret, når vandet i kedlen har nået den i forvejen bestemte varmegrad, og den sætter fyret i gang igen, når temperaturen er faldet under det indstillede minimum. Man kan udbygge sin temperaturkontrol med en stueternostat, som sender impulser ned til oliefyret og derved sikrer en konstant temperatur i den stue, hvori termostaten er ophængt.

Udover disse termostater er oliefyret forsynet med en kontrolkasse, en overkogstermostat og en røgkontrol af hensyn til sikkerheden.

Økonomien

Tilbage er så spørgsmålet om oliefyrets økonomi, og det har både koks-forkæmpere og olieforkæmpere lavet beregninger over i de sidste år. Der er dog vist ingen tvivl om, at et rigtigt indstillet og rigtigt udnyttet oliefy i dag sagtens kan klare sig økonomisk over for koksfyringen — også i et almindeligt mindre villa-anlæg. Men oliefyringen har en svaghed: Den er for nem at passe, og det betyder, at

Oliefyret sparer brændelskælder, der her er indrettet til billardsalon

Randers-Hadsund banen 75 år

Den 9. oktober 1958 er det 75 år siden Randers—Hadsundbanens festlige indvielse fandt sted i overværelse af et udsøgt selskab, som foretog den første rejse med jernbane fra Randers til Hadsund og tilbage igen. Traditionen fro afsluttedes festdagen med en større middag på klubben »Harmonien« i Randers, og dermed var indvielsen så vidt i orden, at banen dagen efter, den 10. oktober 1883 kunne tages i brug og regelmæssig drift etableres.

Forinden man var nået så langt, var der gået et besværligt forarbejde forud. Det første projekt om bygning af en jernbane fra Randers til et punkt nordøst for byen fremkom i 1875, i hvilken forbindelse Hadsund nævntes som banens eventuelle endepunkt. Da dette projekt ikke lod sig gennemføre, fremkom i 1878 et ændret forslag, hvorefter banens endepunkt skulle være Havndal, og den kendte ingeniør Rowan, hvis virke vil være kendt fra nogle af de første privatbaner, tilbød at anlægge denne bane for et beløb på kr. 960.000,—, hvoraf han selv ville tilvejebringe halvdelen, medens restbeløbet skulle skaffes af egnen. Andragende om koncession og eneret indsendtes i 1879, men opnåede ikke indenrigsministerens støtte, hvorefter planen bortfaldt.

Allerede i 1880 kom spørgsmålet om bygning af en jernbane fra Randers til Hadsund på tale igen, og projektet omhandlede denne gang bygningen af en letbane, hvis samlede byggeomkostninger af ing. Rowan ansloges til ca. 1.250.000 kr. Rowan tilbød at bygge banen for dette beløb, hvoraf han iøvrigt selv ville tilvejebringe 720.000 kr., medens restbeløbet tænkte tilvejebragt ved aktietegning blandt de interesserede kommuner. Den 20. oktober 1880 udsendte det på egnen nedsatte jernbancudvalg indbydelse til tegning af aktier i det nye jernbaneselskab, og størstedelen af beløbet blev hurtigt tegnet, kun for en mindre del opstod der vanskeligheder, som imidlertid dog blev overvundet til sidst. Samtidig med aktietegningen indsendtes til indenrigsministeren andragende om koncession og eneret på anlæg og drift af en let, normalsporet jernbane fra Randers til Hadsund uden statstilskud, men dog med visse begunstigelser (stempelfrihed m. m.). Andragendet behandlede i Rigsdagens samling i 1880—81, og ved lov af 25. maj 1881 be myndigedes regeringen til at meddele eneret og koncession på den omhandlede jernbane. Koncessionen udstedtes den 16. september 1881, og arbejdet med bygning

af banen iværksattes i foråret 1882. Rowan overdrog arbejdet med bygningen af banen til Akts. Scandia, og banen skulle være færdigbygget og klar til indvielse senest i august 1883.

Fristen kunne dog ikke holde, og som allerede nævnt fandt indvielsen sted den 9. oktober 1883, nogle måneder senere end fastsat i kontrakten.

Banens driftsmateriel

Det til driften på banen anskaffede materiel var meget beskedent, og omfattede 1 stk. 3-akslet damploko, som fortrinsvis skulle besørge godstrafikken på banen, 2 dampmotorvogne, som alene skulle besørge persontrafikken, 2 (reserve)personvogne, 15 lukkede og 10 åbne godsvogne. Dampmotorvognene lignede i mange

detaljer de dampmotorvogne som allerede i nogle år havde været i drift på Gribskovbanen. Een væsentlig forskel var der dog, idet Randers—Hadsundbanens dampmotorvogne ingen pladser havde på taget. Dampmotorvognene præsenterede i de første år henved $\frac{2}{3}$ af de samlede togkilometre, men efterhånden som trafikken steg, viste de sig utilstrækkelige, og efterhånden gik man mere og mere over til lokomotivtrukne tog. I 1898 omdannedes vognene til almindelige personvogne, og som sådanne benyttedes de i en længere årrække, indtil de udrangeredes i 1932.

Som følge af dampmotorvognenes utilstrækkelighed måtte banen i 1892 og 1898 anskaffe 2 små tokoblede damplokomotiver, som i 1905 suppleredes med en brugt

Øverst: Gerlev station. Nederst: Randers Privatbanestation

Randers

Niels Ebbesens Bar

Storegade 12 - Randers - tlf. 1744
Her får De maden uden
ventetid til billige priser

Smede- og maskinværksted

Ridehusvej 1 - Randers - tlf. 6803

Alt smede- og maskinarbejde
udføres.

Tilbud og overslag gives

Lise Jensens tandteknik

Kirkegade 7 - Randers
Konsultation: 9—17 og 18—20
lørdag 9—12. - Tlf. 6640

J. Stoffregen

Vi maler alt
og for alle

Anthøn Nielsen %

Herrøkvipering
og uniformsskræderi

% Chr. Boldsens efft.

Jern- & Stålførretning
Randers - telf. 18 (fl. ledn.)

Randers Amtsavis

Thor for Tørst

STORMAGASINET

Bispensgade 5 - Aalborg

DSB-maskine P nr. 123, der tidligere havde været benyttet på Thybanen.

Banens overbygning

Anlægget af Randers—Hadsundbanen skulle være billigt, og følgelig måtte såvel banens driftmateriel som banelegemet bære præg deraf. Om det anskaffede driftsmateriel er allerede nævnt, hvorledes dette måtte suppleres op ret snart efter banens åbning, en tilsvarende forbedring af banens overbygning lod sig derimod ikke gennemføres i de første mange år. Sporet bestod af det såkaldte langsvellespor med hule jernskinner, og var ret svagt, hvilket senere medførte den omfattende ombygning i årene 1923—25.

De første år

Straks fra banens åbning var driften bortforpagtet til et tysk selskab med hovedkontor i Hamburg, »Localeisenbahnen-Betriebs Gesellschaft«, hvis repræsentant her i landet var etatsråd Tietgen. Af banens bruttoindtægter skulle selskabet have 60 pct. årligt, dog mindst 13.000 kr. pr. banemil, forudsat at banen trafikeredes af mindst 3 tog, forøgedes eller formindskedes dette antal, skulle regulering finde sted i overensstemmelse hermed.

Banens billetsystem var i de første år ikke helt det i vore dage anvendte. Strækningen var inddelt i 7 zoner, hvorefter betaling opkrævedes, og dette havde gyldighed for såvel person- som godstrafikken. Systemet kendes iøvrigt også fra enkelte andre af de ældste privatbaner.

Det tyske driftsselskab ophørte med sin virksomhed fra den 1. april 1897, hvorefter jernbaneselskabet selv overtog denne. Udadtil markeredes ændringen ved ophøret af anvendelse af dampmotorvognene i driften. Iøvrigt kunne banen konstatere en stadig stigende trafik indenfor samtlige kategorier, som det med det forhåndenværende materiel og med det svage spor stedse blev vanskeligere at afvikle tilfredsstillende.

Ombygningen af banen 1923—25

I begyndelsen af tyverne var forholdene på banen således, at en gennemgribende ombygning og modernisering blev afgjort nødvendig. Det nødvendige grundlag herfor tilvejebragtes ved vedtagelsen af loven af 13. april 1923, og ombygningen påbegyndtes derefter i 1923 og afsluttedes i 1925. Arbejdet gennemførtes uden afbrydelse i den daglige drift. Banens overbygning består nu af 24,39 km skinner, og maksimalhastigheden på banen er fastsat til 70 km/t, dog med indskrænkninger for enkelte strækninger.

I forbindelse med ombygningen anskaffedes i 1926 et kraftigt damploko (1C) fra Henschel & Sohn i Cassel. Et tilsvarende lokomotiv anskaffedes igen i 1929, og disse 2 damplokomotiver har banen stadig stående som reserve, medens alt øvrigt damplokomotivmateriel nu er udrangeret. En i 1925 anskaffet dampmotorvogn blev end ikke overtaget af banen, da prøvekørslerne faldt ret uheldigt ud.

Af motorvogne anskaffedes i 1927 2 stk. af de såkaldte Scandia Kielervogne. Vognene var oprindeligt udstyret med benzinator, som efter krigen er udvekslet med Hercules dieselmotor.

Direktør C. M. E. Arpe

Sparekassen for Randers By og Omegn

Banen i de senere år

Driften på Randers—Hadsundbanen var under den anden verdenskrig af betydeligt omfang, men transportmængden kulminerede dog først i driftsperioden 1947—48. Siden da er godstrafikken gået noget ned, ganske som det har været tilfældet på andre privatbaner. Der afvikles dog fremdeles betydelige transporter til og fra bl. a. Hadsund, vognfabrikken Scandia og Dronningsborg Maskinfabrik. Antallet af rejsende holder derimod nogenlunde.

I takt med de senere års udvikling er en omfattende modernisering gennemført af banen. Udadtill ses dette tydeligt ved flytningen af banens station i Randers og opførelsen af nye remiser og værksteder. Endvidere ved anskaffelsen af et nyt 375 hk. diesellokomotiv og 2 skinnestog, hvorefter dampdrift på banen kun yderst sjældent forekommer. Siden den 3. oktober 1948 gennemføres daglig 4 skinnestog i hver retning mellem Randers

og Ålborg, ligesom alle banens personførende tog fra den 20. maj 1951 gennemføres til og fra statsbanestationen i Randers. Disse fremskridt er måske mest påskønnet af det rejsende publikum.

Udover de her nævnte moderniseringer kan nævnes indførelsen af daglyssignaler, hvilket er en stor forbedring, og i det hele taget er banen nu i en sådan stand, at den endnu i mange år uden større udgifter vil være i stand til at løse forekommende transportopgaver.

Med hensyn til banens økonomiske resultater har forholdet i de senere år været dette, at driften har givet ret betydeligt underskud, som har måttet dækkes af de interesserede kommuner og staten. Desuagtet er der dog ingen tvivl om, at banen fremdeles har mange opgaver at løse endnu for den egn, som for 75 år siden tog det dengang så spændende nye transportmiddel — jernbanen — i brug.

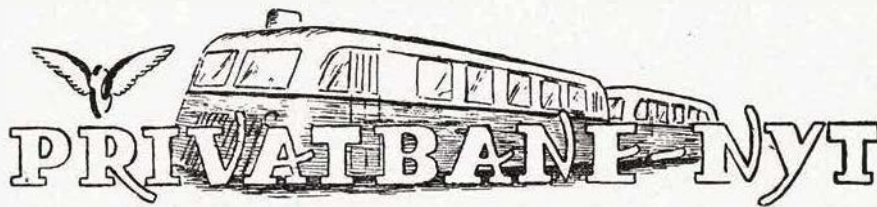
økonomisk situation. Han forstod ikke, at fællesrepræsentationens formand var utilfreds med advarslerne — de såkaldte bandbuller — fra ministeriet. Disse advarsler er udtryk for ministeriets synspunkt. Men de er ikke ensbetydende med, at ministeriet ikke forstår hvilken betydning en bane har for sit opland. Denne betydning er jo netop grundlaget til statstilskudet.

Hyldet til Kuhlmann

Til medlem af fællesrepræsentationen nyvalgte direktør Nielsen, Varde, i stedet for K. M. Jensen, Silkeborg. Direktør Kuhlmann ønskede ikke genvalg til bestyrelsen, og i stedet valgtes direktør Th. Andersen, Bogense.

— Jeg går uden bitterhed, måske med et lille smil, men med en stor tak, sagde Kuhlmann. Men efter at Frederiksværkbanen som den sidste er blevet underskudsbane, synes jeg ikke, jeg har den autoritet overfor ministeriet, som jeg finder er nødvendig.

Fhv. landstingsmand Stegger-Nielsen: — Det er med beklagelse, vi har modtaget direktør Kuhlmanns meddelelse om, at han ikke ønsker genvalg. Men vi kender ham så godt, at vi ved, at når han har taget denne beslutning, så er han ikke til at rokke. Vi vil savne ham meget i bestyrelsen. Til formandsstillingen kræves dygtighed og indsigt, energi og tro på samt kærlighed til sagen. Alt dette besidder Kuhlmann, og det er i de 31 år, han har arbejdet i fællesrepræsentationens tjeneste, kommet privatbanerne til gode.

Privatbanernes delegeretmøde

Danske privatbaner holdt delegeretmøde i Helsingør den 5. september.

Formanden for fællesrepræsentationen, direktør Kuhlmann, Hillerød, aflagde en fyldig beretning, hvori han bl. a. kritiserede virkningen af loven af 1956 om dækning af vanskeligt stillede privatbaners underskud.

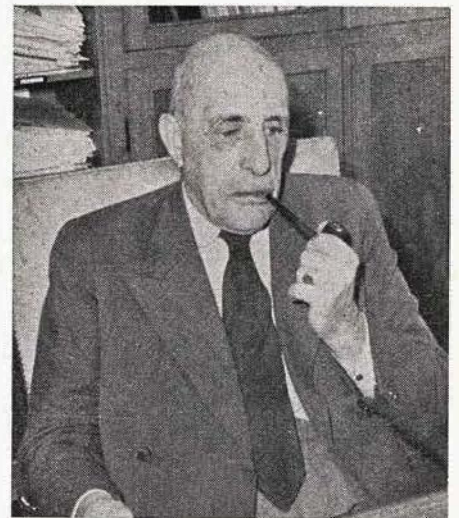
— Bortset fra reguleringstillægget til pensionisterne, er der ikke taget hensyn til det, der står i kommissionsbetænkningen, som ligger til grund for den nye lov.

Direktør Kuhlmann oplyste, at der fra ministeriet har været sendt advarsler om mindsket statstilskud, hvis der ikke tilvejebragtes et bedre forhold mellem udgifter og indtægter, men uden at der iøvrigt meddeltes noget om, hvordan man tænkte sig driftsøkonomien forbedret. Nok er det i kommissionsbetænkningen anført, at banernes udvikling skal følges nøje, så man kan bedømme hvornår det tidspunkt indtræder, da en nedlæggelse af

den enkelte bane bør overvejes, men der står intet om, at dette skulle ske i form af en nedsættelse af tilskuddet. Skal en privatbane nedlægges, bør der ske indstilling herom til ministeren. Udvalget bør ikke ad omveje gennemtvinge en nedlæggelse ved at reducere statstilskuddet.

Jeg mener iøvrigt, at en nedsættelse af statstilskuddet til privatbaner er i direkte strid med den politik, der for tiden føres af den siddende regering. Regeringen udfolder store anstrengelser for at komme arbejdsløshedsøerne og »forsømte« landsdele til hjælp. Man søger at lette den amtskommunale beskatning, og nedsættelse af motorafgiften for rutebiler var begrundet i ønsket om ikke at nedlægge ruter, der betjener tyndt befolkede egne.

Trafikminister K. Lindberg udtalte, at ministeriet har stor interesse i privatbanerne. Ministeren ville afvise, at tilskudsprocenten fra staten ikke skulle kunne reduceres, hvis banerne kom i en bedre

Linexor C. J. R. Kuhlmann

DSB Restaurant

ESBJERG

Carl Christiansen

Telefon 681

Fritz Carstens efft.

„Deres datters udstyr“

Bispensgade 13 - Ålborg - tlf. 3 42 20

Specialforretning i gas- og el-udstyr

Konto oprettes. Jens Koch Jensen

Forældreskolen

Marselis Boulevard 17

Telf. Århus 4 20 06

Kontortid: 13-14 (ikke lørdag)

Kai Haagerup

Skrædersyede kjoler

til en fornuftig pris

Plisserede Terylene nederdele

Terylene kjoler

Serveringskjoler kr. 93,00

Ring eller skriv og vi kommer gerne og viser Dem vore prøver uforbindende,

HALY M. P. Hansensvej 9
Århus - Telefon 7 02 42

Blikkenslagernes Andelsselskab - Aalborg

Danmarksgade 84 - tlf. 2 49 35

Vand - gas - sanitet - fjernvarme
Tilbud og overslag gives

Gå efter kvalitet . . .

Lingeri - manufaktur - konfektion

Hele familiens magasin

STILMAN

Søndergade 24 - Århus - tlf. 2 86 00

DERBY vask

Gravene 13 - Viborg - tlf. 2776

Alt i moderne husholdnings-
maskiner. - Salg - reparationer

Blikkenslagernes A/S

Carit Etlars alle 11 - Esbjerg - tlf. 360

Værksted: Nygårdsvej 84

Telf. 5195

Vand - gas - sanitet - fjernvarme

Kunstboden

v/ Kirsten Linding

Storegade 18 - Haderslev - tlf. 2 27 61

Alt i gaveartikler samt
udsmykning til hjemmet

Malbergs efft.

F. Reinholdt - Hestedamsgade 11

HORSENS - tlf. 21500

Kolonial - material
tobak - vine og spirituos

HOTEL RY og annekset GUDENÅ

v/ Else og Holger Hansen

RY STATION
Telf. Ry 8

Når privatbanernes historie en gang skal skrives, vil direktør Kuhlmanns navn indtage en meget smuk plads deri. Tak for trofast og godt arbejde gennem de mange år. (Forsamlingen rejste sig).

Direktør Th. Andersen sluttede sig på kollegernes vegne til Stegger-Nielsens udtalelse, og direktør Kuhlmann takkede bevæget.

Til næste års mødested valgtes Odder.

Fra dagbogen . .

Gerlev d. 15. sept. En skinnebus, der skulle krydse et motortog på Gerlev st., fortsatte fra Gerlev st. og kørte på strækningen mellem Gerlev og Øster Tørslev mod motortoget. Begge vogne blev på sporet, men skinnebussen fik forpartiet trykket sammen. Føreren af skinnebussen var forinden gået tilbage i vognen. Nogle passagerer måtte på sygehuset, men det drejede sig kun om nogle tilfælde af chok.

Rødby d. 19. sept. Da bommene på Ringseballevej ved 20-tiden var sænket for skinnebussen fra Maribo, blev disse påkørt af en bil, der standsede midt på sporet. Den farlige situation blev opdaget på Rødby st., der satte indkørselssignalet på stop, lige før skinnebussen passerede dette.

Skagen d. 23. sept. Sagen mod den chauffør, der den 27. maj kørte en lastbil med påhængsvogn mod toget på overskæringen nord for Albæk, var i dag til behandling ved retten i Skagen. — Chaufføren erkendte sig skyldig i en række overtrædelser af færdselsloven, blandt andet havde han 34 pct. overlæs på lastbilen og 61 pct. overlæs på påhængsvognen. — Skagensbanens erstatningskrav lød på 28.000 kr. Dom senere.

Langebæk d. 28. sept. En varebil kørte ved 15-tiden ind foran skinnebussen på overskæringen øst for Langebæk st. Bilen blev slæbt 20—30 m hen ad banen, og en dame, der var passager i bilen var faldet halvt ud af bilen og slæbte med benene i ballasten. Både damen og føreren af bilen måtte på sygehuset. Skinnebussen kunne fortsætte kørselen.

TEKNISK NYT —

Lollandsbanen og Hillerød--Frederiks-

værk—Hustedsted banen har fornylig forøget maskinparken med hver et dieselloko på 800 hk af fabrikat MAK, leveret gennem ingeniørfirmaet Ivar Bertelsen, København.

Da der har vist sig stor interesse for denne type loke, Hjørring Privatbaner har således bestilt et loke på 650 hk, og et er som bekendt i drift på Amagerbanen, vil Jernbane-Bladet i et kommende nummer bringe en informativ artikel om disse nye dieselhydrauliske loke.

MODERNISERINGSPLAN —

Trafikministeren har søgt finansudvalget om 2,5 mill. kr. i statslån til modernisering af 7 privatbaner. Beløbet fordeles således: Hornbækbanen 138.000 kr. Gribskovbanen 573.000 kr. Frederiksværkbanen 701.000 kr. Høng-Tølløse 330.000 kr. Lollandsbanen 329.000 kr. Skagensbanen 187.000 og Hjørring Privatbaner 297.000 kr.

Ålborg Privatbaner. Efter at nu også Ålborg amtsråd er gået med til en femårig garantiperiode for banerne i sin helhed, synes banerne nu sikret de første fem år.

Randers—Hadsund banens underskud er i sidste år nedbragt til 322.012 kr. mod 424.902 kr. året før. Moderniseringen er nu tilendebragt med færdiggørelsen af daglyssignal og sikringsanlæg på Randers privatbanestation.

Vemb—Lemvig—Thyborøn. Året gav her et underskud på 507.550 kr. mod et underskud på 471.643 kr. året forud.

Det ventes, at den nye fællesstation i Vemb vil være færdig til nytår.

Viborg—Fårup—Mariager banerne. Det samlede underskud blev på 276.500 mod 300.400 i fjor. Der havde været nogen stigning i antallet af rejsende med togene, hvorimod der havde været en nedgang på godt 5000 rejsende med rutebilerne.

Kalvehavebanen. Underskudet er her steget fra 115.537 kr. til 137.339 kr. sidste år. Banens underskud var for togene 85.618 kr. og rutebilerne havde et underskud på 51.720 kr. — Da de tre kommuner, der hidtil har garanteret banens drift, har nægtet at forny garantien efter 31. marts 1959, vedtoges det at standse banen efter denne dato.

E. Blach Hansen

Guldsmedie og Juveler

Leverandør til DSB Personale

Østergade 3 . Tlf. 800

Herning

Revisionskontoret i Frederikshavn ½

Danmarksgade 80 - telf. 1705

Horsens Privatbaner. Horsens-Odder banen havde et underskud på 56.140 kr. mod 60.394 kr. året før. Det forventes, at banen vil få garantiperioden, der udløber med marts næste år, forlænget med en ny fem års periode til marts 1964.

Horsens Vestbaner har et underskud på 393.242 kr. mod 333.150 kr. forrige år. Banen er fra januar 1958 en ren godsbane med rutebil personbefordring. Denne omlægning af driften har medført, at regnskabet for de første fire måneder af indeværende regnskabsår viser en forbedring på ca. 80.000 kr. sammenlignet med den tilsvarende periode i fjor.

Krydsningssporene i Uldum, Tørring og Nr. Snede er taget op og solgt til Nærumbanen.

Horsens-Bryrup-Silkeborg har et underskud på 247.552 kr. mod 190.675 kr. året før. Gammelstrup station vil blive nedlagt i nær fremtid. Fra den nedlagte Juelsminde bane købte banen signalerne, der nu bliver opsat ved Them, Tønning, Brædstrup og Virklund.

Horsens-Juelsminde havde for de sidste fem måneder af banens drift et underskud på 69.145 kr. mod et under-

skud på 123.959 kr. for hele det foregående driftsår. Banens samlede værdier var i åbningsstatus 1.903.700 kr. og pr. 31. marts var der foretaget afhændelser til et beløb af 1.515.156 kr. Banens kapitaliserede pensionsforpligtelser er rent skønmæssigt opgjort til 2.500.000 kr.

Langlandsbanen har et underskud på 110.471 kr. mod 86.117 kr. i fjor. Reguleringstillæg til pensionister udgør 91.337 kr.

Stubbekøbing-Nykøbing-Nysted banen. Banens underskud var gået ned fra 229.627 kr. forrige år til 192.867 kr. Der har været en stigning i antal rejsende på ca. 25.000.

Næstved-Præstø-Mern. — Præstø amtsråd har nu vedtaget at forlænge sin garanti for banen for endnu to år, samt givet de interesserede kommuner tilladelse til ligeledes at garantere for banen. Der er således al grund til at tro, at banen kan fortsætte foreløbig til april 1961.

Jernbane-Bladet® FOTO konkurrence

Månedens foto

»Så næde vi så længe.«

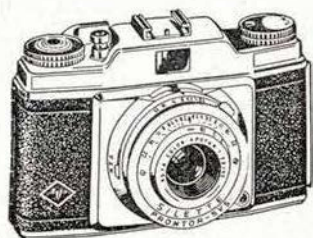
Isopan F 1/50, bl. 11.

Foto: Pakmester Sidat, Kh.

De Skulle Bruge

KAMERAER OG FILM

DA FÅR

De Smukke Billeder

Jernstærke Sko til Jernbanefolk

Reginakrydset Aarhus

HSV

kvalitets TRANSFORMATORER

til alt . . . overalt

Type 1	50 watt.....	65,00
Type 2	30 watt.....	55,00
Type 3	8 watt.....	18,00
Type 4	2x40 watt.....	125,00
Type 5	30 watt.....	84,00
Type 6	30 watt.....	48,00

12 måneders garanti for fabrikationsfejl

Forhandles af legetøjs- og hobbyforretninger over hele landet, hvor vort udførlige katalog udleveres gratis!

Struer

Nordvestjydsk Revisionskontor

Revisor H. L. Larsen
Fiskergade 1 - Struer
Tlf. 844

Banegårdskiosken

Struer - tlf. 923
Aviser - dag- og ugeblade
chokolade - tobaksvarer

Struer Kul-Import 1/5

Østergade 29 - Struer
Telefon Struer 777

Holstebro

Nørregades Fodklinik

Gudrund Larsen
exam. fodspecialist
Nørregade 27 - tlf. 2245

Niels Bagger

Vestergade 25 - tlf. 301
Alt i 1. kl. kolonial
Tobaksvarer - spirituosa
NB. Ekstra fin kaffe

Bazarbygningens

Konfekturforretning

Nr. Port - Holstebro - tlf. 716
Chokolade - konfekture -
gaveæsker

Autolakereriet

Robert Lindbjerg
Bisgårdsgade 14 - tlf. 692
Alt autolakering udføres
I. kl. arbejde - Tilbud gives.

Banegårdskiosken

Holstebro

v. Tage Skjød Pedersen
Dagblade - ugeblade - bøger
Holstebro - Telefon 948

Holstebro

Eksportmarked

Stationsvej 58 - Holstebro
Tlf. 1000 - 999 - 998

Begravelses-Forretningen

Skolegade 8 - Holstebro - tlf. 1440
er Dem gerne behjælpelig
med alt vedr. begravelse

Tanggårds efft. - Arne Pedersen

Forenings-nyt

Korsør jernbaneorkester

Den 19. september blev der stiftet et jernbaneorkester i Korsør. Der var mødt 50 interesserede, og man regner med, at man kan starte med mindst 32 mand i orkestret. Man har opnået favorable vilkår til køb af instrumenter, og som lærer og dirigent er antaget fhv. regimentsmusiker V. A. Samuelsen, Slagelse. Det nye orkestrets bestyrelse består af overmatros Henning Christiansen som formand, togbetjent Elmer Pedersen, kasse-

rer, matros O. H. Juhl, maskinmester H. L. Petersen og portør Hans Jensen.

Ved juletid ...

har De lært så meget på et esperantokursus, at De kan blive medlem af en esperanto-klub.

Følgende klubber vil søge at varetage Deres esperanto-interesser:

KEK — Københavns Esperanto Klub

LEK — Arbejdernes Esperanto Klub

SEK — Studenternes Esperanto Klub

DEFA — Jernbanefolkenes Esperanto Klub

m. fl.

Foruden samværet i klubberne er der hver vinter fællesarrangementer med: film, foredrag, møder, fester osv., hvori deltager kendte udenlandske esperantister.

Nærmere oplysning fås hos DEFA, Jernbanefolkenes Esperanto Klub, Rodalvej 7, Hvidovre. Telefoner: 75 15 09 - 97 03 09 - 98 33 89 - 96 37 69 (bedst efter kl. 18).

MODEL JERNBANE

Bygninger af HO

Alt for mange modelbyggere helliger sig kun kørslen på deres modelanlæg, så snart dette er forsynet med et minimum af skinnemateriel, og glemmer helt at tænke på anlæggets udstyrelse med bebyggelse, bevoksning m.v.

I dag kan man i hobbyforretningerne vælge mellem et utal af huse, stationer m.v., mere eller mindre livagtigt udført. Vi må her lige gøre opmærksom på, at fælles for alle disse fabriksfremstillede bygningsværker er, at ingen af dem er udført i naturlig HO-skalastørrelse for ikke at virke for overdimensionerede. Dette er så absolut en fordel, hvor husene blot skal anbringes i terrainet, for at dette skal virke livagtigt. Men det er til gengæld en ulempe, hvor husene skal anbringes i nærheden af sporanlægget. Her vil nemlig sådanne huse, der som

oftest er udført i størrelsen mellem 1:100 og 1:125, virke ualmindelige små i forhold til det kørende materiel.

Man skelner derfor mellem forgrunds- og baggrundsmodeller.

I forgrunden af anlægget anbringer man huse i virkelig HO-størrelse, og i baggrunden anbringer man så huse af mindre skalastørrelse, idet denne fremgangsmåde giver bedre synsindtryk og mere dybde og bedre perspektiv i anlægget.

Det kendte tyske firma »Faller« har bragt et enestående udvalg af forskellige bygninger på markedet, beboelsesejendomme, stations- og industribygninger m.v. af enhver art, såvel i færdig tilstand som i samlesæt.

Faller's hovedkatalog, der fås i de førende hobbyforretninger, indeholder foruden huse tillige dele til bygning af broer,

Anton Schrøder

Aut. Installatør
Udfører Arbejder for
Grindstedbanen
Agerbæk - Tlf. 44

E L

P. V. Petersens efft.

K. Petersen & J. Rasmussen
Grønnegade 1. Viborg. Tlf. 962
Alt el-arbejde udføres. — Stort udvalg i moderne belysninger.

tunnelportaler, endvidere prægede plasticplader til mure og tag o.s.v.

For dem, som imidlertid selv ønsker at fremstille det hele, bringer vi nedenstående byggevejledning i HO.

Byggevejledning

Huset, der er et moderne énfamilieshus, består her blot af fire vægge samt tag. Grundpladen er udeladt, hvorfor huset nødvendigvis må anbringes på et planeret område i terrainet. Men foretrækker man at udstyre huset med grundplade, udskæres denne blot af tynd fiber- eller finérplade, der limes fast.

Til husets tag og vægge anvendes 3 mm krydsfinér, fiber eller pap. Sidstnævnte må dog overstryges grundigt med shellak for ikke at slå sig i fugtig luft, så fremt anlægget opbevares i kældere eller på loft.

Taget a udskæres i formatet 10x8,5 cm. Gavnstykkerne c er 8 cm lange, 2,8 cm. Gavlstykkerne e er 8 cm lange, 2,8 cm. Husets bagside dannes af vægstykket b, der er 9,4 cm langt og hvis højde svarer til de tilstødende gavlstykker c. For at få vægstykket b til at flugte med de let skrånede gavle, udskæres det med en højde af 3,8 cm og affases derefter med fil i overensstemmelse med gavlene.

Husets facade d dannes af et 3,6x9,4 cm plexiglasstykke, der er 2 til 3 mm tykt. Facadestykkets yderside beklæbes med tegnekarton e, der har udskæringer til vinduer. (Herved får man på en nem måde glas i vinduerne).

Målene fremgår kun delvis af tegningen, idet nogle mål af hensyn til overskueligheden er udeladt. Begge vinduer er 15 mm høje, disses underkant er 12 mm fra kartonstykkets underkant, til vindue 17 mm bredt, store vindue 37 mm. Afstanden mellem vinduer 5 mm, mellem store vindue og dør ligeledes 5 mm; såvidt tegningen.

Døren er 12 mm bred og markeres blot ved tegning på kartonet. Døren forsynes med et rundt vindue, der udskæres eller klippes med en hullklipper til ringbind. Tegnekartonet limes til plexiglasset med vandopløselig lim. Bruger man derimod f.eks. nitrolim og kommer dette ud på »ruderne« i vinduerne, vil limens opløsningsmiddel sætte uafvaskelige pletter på plexi-

glasset, medens klatter af vandopløselig lim let fjernes med en fugtig klud.

Vinduesrammerne l fremstilles af tynde trælister ca. 1x1 mm, der udklippes af bunden på en tændstikæske. Rammerne skal passe til udskæringerne i det pålmede tegnekarton. Fig. 1 er for tydelighedens skyld lidt overdimensioneret for at vise, hvordan listerne samles.

Vinduerne i gavlstykkerne anbringes i samme højde som på facadestykket. Man kan købe færdige plasticvinduer, lige klar til indsætning. Vinduerne fås i flere farver og såvel med som uden skodder. Da udskæringerne i c retter sig efter de anskaffede vinduer, er her ikke anført mål.

Både plasticvinduerne og rammerne af træ pålimes. Det store vindue i husets facade forsynes desuden med midtersprosse af samme materiale som selve rammen.

Inden husets endelige sammenlimning, males facaden med gul plakattfarve, døren med rød, rammerne om vinduerne med hvid farve. En trappesten 3x3x17 mm pålimes, males grå (beton). En sort 3 mm høj kant, af plakattfarve, påføres, gør det ud for husets sokkel. En teaktræsfarvet 6 mm bred kartonstrimmel f pålimes, forestiller træbeklædning.

Facaden er noget nemmere at male i »løst« tilstand. Er den først pålimet no-

get tilbagetrukket i huset, kniber det med pladsen til malepenslerne.

Husets øvrige dele samles nu ved limning. De punkterede linier på c viser facaden og bagvæggens placering. Skorstenen h er en 7x7x40 mm træliste, der forsynes med 3 mm udsnit til taghøjde. Skorstenen pålimes en 9x9x6 mm hætte med affasede sider.

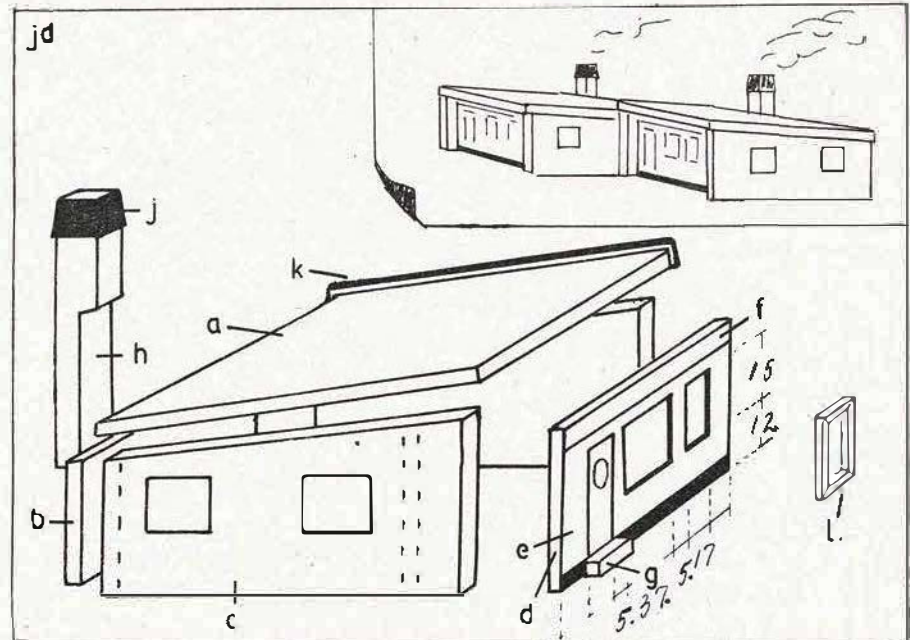
Ved hver gavlside pålimes taget en liste k. Når limen er tør, behandles huset med plakattfarve. Gavle og bagvæg males murstensrøde, skorstenen ligeså, hættens herpå dog sort, taget rødt, undersiden heraf ved facade hvide, listerne k samt vinduer ligeledes hvide.

Det færdige hus holdes på plads af indvendige styrelister, som er fastgjort i terrainet. Huset kan udstyres med indvendig belysning efter behov. Flere huse kan sammensættes til rækkehuse, vist øverst på tegningen.

J. B. Dyrkilde.

Kalundborg

Kalundborg Modeljernbaneklub havde til indledning af den ny sæson ca. 100 tilskuere, som interesseret fulgte driften. Fra klubbens side var det med særlig spænding, man prøvede de elektriske ændringer, der er foretaget i det sidste halve

Arbejdstegning til bebyggelse

Joh. Hansens Efft.

A. Simonsen
Aut. Elektroinstallatør
Lys - Kraft - Varme
Udf. Arbejder for DSB
Storegade 15. Tlf. 45
Brande

A. Rylunds efft.

Stort udvalg i frimærker
Spec.: album og samleartikler
Klostergade 20 - Århus
Tlf. 2 32 48

Århus

Hobbyforretning

Frederiksgade 17 - Tlf. 2 41 67

Alt til modeljernbaner

Fredericia

Tandlæge Frans Gren

Danmarksgade 17B - tlf. 2040
Konsultation kl. 10—16
Lørdag efter aftale

HERNING Trikotage

Købmagergade 20 . tlf. 301
Trikotage - undertøj - lingeri
og strømper
Her er gode råd billige!

Pauls TROPEHUS

Vendersgade 28 - Fredericia
Alt i tropisk - planter
samt tilbehør. Fugle og Bure.

Frederica Karosserifabrik

H. Ohlson - Tlf. 1369
Prængervej 2B - Fredericia
Alt Karosseriarbejde udføres

Vejle

Th. Weissenborn & søn

Smede- & Maskinværksted
Gas . Vand . Sanitet . Varme
Oliefy
Vejle . Volmersgade 5 . Tlf. 2075

Akkumulatordepotet

WOTAN
Udfører Arbejder for D.S.B.
Vejle . Skovgade 14 . Tlf. 1468

Østerbos damesalon

Ørstedsgade 27 - Vejle - tlf. 1315
Alt i moderne hårpleje

Fiskebørsen

Sønderbrogade 32 - Vejle
Altid friske fisk
Varene bringes - Tlf. 1292

H. C. Jensens Enkes efft.

Dæmningen 66 - Vejle - tlf. 1407
Alt bogbinderarbejde udføres

Sønderbros Osteforretning

Sønderbro - Vejle - tlf. 1153
Vellagrede oste.
H. Mortensens kaffe
Spec.: Bunkenborgs pølser

Vejle

Vin- og Tobaksforretning

Nyboesgade 26 - tlf. 3156
Tobaksvarer
Vine og spirituosas

TEDDY salonen

Vestergade 32 - Vejle - tlf. 1154
Alt i moderne haarpleje
Sidste nye permanenter

Salon BETINA

Grejsdalsvej 12 - Vejle - tlf. 4307
Alt i moderne permanenter og
udenlandske frisurer

Clausen & Mortensen

Koldingvej 2 - Vejle - tlf. 3186
1. kl.s kolonial - tobak
vine og spirituosas

Horsens

Winther Pedersen

Fabriksvej 66 - Horsens - tlf. 2 53 60
Kolonial - tobakker - vine
og spirituosas

Tandlæge Jørgen Tarp

Søndergade 16 - Horsens
(Tidligere Bristol) - Tlf. 2 18 66

Akkumulatorcentralen

Smedegade 91 - Horsens - tlf. 2 28 93
Salg af nye batterier
Opladning og reparation

Tandlæge Tage Jylling

Tandlæge C. Knudsens efft.
Søndergade 15
Horsens - Tlf. 2 66 21

Skive

Jyllandsgades Slagterforr.

Skive - tlf. 1038
Kød - flæsk - hjemmelavet
Altid friske varer

M. Madsen

Maskin- og beholderfabrik
Viborgvej - Skive
Telefon 1339

»Nørreport«

Nørregade 33 - Skive
Frisk og lækkert brød
hver dag
Tlf. 1230

Skanderborg

Banken for Skanderborg og Omegn

Telefon 516

BRIX BOGTRYKKERI

A/S Skanderborg amts bogtrykkeri
Telf. Skanderborg 168

E. Sigh & Sønner

Sølystvej 1 - Skanderborg
Alt i 1. kl.s kolonial
Tlf. 410

Restaurant »Rytterkroen«

Adelgade 49 - Skanderborg
Lækkert smørrebrød - små
varme retter. — Tlf. 888

Henning Hartmann

aut. installatør
Vestergade 26 - Skanderborg
Alt elektrisk arbejde udføres
Telf. 634 . en god forbindelse

Silkeborg

Hjemmebageriet

Friskbakt brød hver dag
Estrupsgade 7 (Gaden fra banen)
Silkeborg . Tlf. 109

Bageriet

Vestergade 87 - Silkeborg - tlf. 1198
Frisk og lækker brød
Åben søndag

Osteklokken

G. & H. Hermansen
Nygade 24 - Silkeborg - tlf. 466
Stort udvalg i fuldfed, lagret ost
Æg - konserver - kaffe

Thisted

Alfred Nielsen's efft.

Vestergade 22 - Thisted - tlf. 119
Isenkram - glas - udstyr
værktøj og støbegods

Tobaksforretningen

Vestergade 20 - Thisted - tlf. 1160
Alt i tobaksvarer
vine og spirituosas

år for at opnå en bedre udnyttelse. Alt klappede, og de ny modeller beviste deres kørefærdighed og trækkevne. Ved den megen kørsel er sporene hidtil blevet fedtet til, hvilket hemmede el-forbindelsen, men nu er der sat et nyt motoriseret skinne-rensningsstog ind, som fjernede kalamiteten. Modeljernbanen har nu dusinet fuldt af lokomotiver foruden et halvt hundrede vogne.

Brønderslev

Trafikkontrolør Harald Mortensen, Frederikshavn, er forfremmet til stationsforstander i Brønderslev, hvor stfst. M. H. Simonsen har søgt afsked på grund af alder (70 år).

Hjørring

Trafikkontrolør A. C. Gørner, Århus, er forfremmet til stationsforstander ved Hjørring st, hvor stfst. H. J. K. Gesmar har søgt afsked på grund af alder (67 år).

Kalundborg

Overtrafikkontrolør M. J. Iversen, Vejle H., er forfremmet til stationsforstander i Kalundborg, hvor stfst. H. P. L. Nielsen er død (69 år).

Nykøbing Mors

Trafikkontrolør A. Nielsen, Nykøbing M., er forfremmet til stationsforstander samme sted, hvor stfst. R. E. Stendorf har søgt afsked på grund af alder (67 år).

Sønderborg

Trafikkontrolør A. H. Juulsgaard, Silkeborg, er forfremmet til stationsforstander i Sønderborg, hvor stfst. H. A. Wiinholdt har søgt afsked på grund af alder (68 år).

Laven

Trafikekspedient P. M. Pedersen, Løngbæk, er forfremmet til stationsmester ved Laven st., hvor stfst. J. K. Larsen har søgt afsked på grund af alder (65 år).

Fårvang

Trafikekspedient A. W. Dittmer, Stevnsstrup, er forfremmet til stationsmester i Fårvang, hvor stfst. A. R. B. Christensen har søgt afsked på grund af alder (65 år).

Kirkeby

Trafikekspedient F. E. Gottfredsen, Jyderup, er forfremmet til stationsmester i Kirkeby, hvor stfst. C. C. Christensen har søgt afsked på grund af alder (69 år).

Kvissel

Trafikekspedient C. V. Christensen, Kvissel, er forfremmet til stationsmester samme sted, hvor stfst. H. C. Knudsen er død (66 år).

Tofterup

Trafikekspedient V. W. Pløger, Guldager, er forfremmet til stationsmester i Tofterup, hvor stfst. A. P. Sørensen har søgt afsked på grund af svagelighed (65 år).

Alborg privatbaner

Trafikassistent K. Rulffs, Nørresundby Havn, og trafikassistent Aa. Bach, Sæby, har søgt afsked fra A. P. og er derefter begge ansat ved Hillerød—Frøværk—Hundested banen.

Portør Poul Larsen, Nørresundby Havn, har søgt afsked fra A. P. og er ansat som trafikekspedient ved Lyngby—Nærum banen.

Østbirk

Overtrafikassistent K. Hvillum, Horsens, er udnævnt til stationsmester i Østbirk, hvor stfst. N. A. Nielsen har søgt afsked på grund af alder (68 år).

Dødsfald

I en alder af godt 68 år er tidligere direktør for Lollandsbanen N. Terp-Lassen afgået ved døden den 19. september. Afgået blev i 1920 driftsbestyrer for Rødkjærbro—Kjellerup j.b., i 1924 kom han til Varde—Nr. Nebel banen og i 1929 til Odsherreds og Høng—Tølløse banen og endelig i 1946 til Lollandsbanen.

Svære år for banerne i efterkrigsårene, visse egenrådige dispositioner, bl. a. med personalet, gjorde, at han kom ud for en modvind, der nedbrød hans helbred så meget, at han i 1954 måtte tage sin afsked på grund af svagelighed. Han bevarede til det sidste forbindelsen med Lollandsbanen, da han for sin afgang havde sikret sig stillingen som banens rådgivende ingeniør.

Banearbejder O. L. Jørgensen, fh. Gentofte, 81 år.

Stationsforst. E. J. Rasmussen, fh. Ballerup, 79 år.

Trafikkontrolør A. Hansen, fh. Godstafirkt., 77 år.

**Gør
Deres
indkøb
hos vore**

annoncører

Husk

banegårdsrestaurant

Silkeborg

R. E. Madsen - Tlf. 717

HOBBY MESSEN

Østergade 24 - Århus

Modeljernbane og alt til

»Gør det selv hobby«

Stel til lampeskærme

Legetøjshuset

Egen import - derfor billigst

Forhandling af Lego og Tekno

Nørregade 5 - Århus

Telf. 2 95 52

Aarhus

Peter K. Dolby & Søn

Kunstdrejere
Signalløjter - Hornarbejde
Aarhus - Sjællandsgade 43 - Tlf. 28468

Sigaards kødudsalg

Brendstrupvej 123 - tlf. 6 78 61
1. kl.s kød og flæsk
Hjemmelavet paalæg

Kolonialforretningen

Lundbyesgade 7 - Århus - Tlf. 2 66 39
Tobaksvarer - kaffe - vine
samt alt i 1. kl.s kolonial

Kaffe- og spisesalonen WEST-END

Fr. Alle 92 - Århus
Middag - smørrebrødspakker
Hans Bech - Tlf. 3 47 84

K F U M restauration

Klostergade 37 - tlf. Århus 2 14 16
Daglig god og billig kost
Pensionærer modtages

Kongsvang Maskinsnedkeri

Haraldsgade 27 - Århus - tlf. 2 88 84
Alt arbejde på eget værksted
Tilbud og overslag gives

GULF - Østbanen

Århus - tlf. 3 00 05
Prøv vor ekstrafine knallertben:
zin, 4 tanke med 4 blandinger -
1:20 - 1:25 - 1:30 - 1:20 super
Ingen ventetid - åben fra 7-22

Damefrisørsalonen

Schlepperegellsgade 7 - Århus
Altid det nyeste indenfor mo-
derne hårpleje.
Gerda Larsen (ny indeh.)
Tlf. 3 13 78

Hagstrøm Musik

v/ Rich. Høeg
Nye og brugte Instrumenter
Harmonikaundervisning
Indmeldelse og alle Oplysninger
Vestergade 4 - Aarhus - Telf. 2 5412

Damefrisørsalonen

Norsgade 26-28 - tlf. 2 80 66
Alt i moderne hårpleje
1. kl.s individuel behandling

GULDAGER

Tordenskjoldsgade 59 - Århus
Udvalg i trikotage - børnetøj -
lingeri - småting
Tlf. 6 71 88

Murernes coop. Forretning

Gerlachsgade 28 - Århus
Tilbud og overslag gives
Tlf. 2 45 44

GULF service station

Ingerslevs plads - Århus - tlf. 3 04 74
Benzin - olie - vask
og smøring

Tobaksforr. MARSTRAND

Marstrandsgade 17 - Tlf. 3 36 83
Stort udvalg i usort. cerutter og
cigarer - tobakker - vine - spiri-
tousa - piber samt reparation af
piber

Aarhus

Galvaniserings Anstalt

Direktør J. Seest
Nørreport 20 - Århus
Telf. 2 32 22

Herta's kjolesalon

Sejrøgade 18 - Århus - tlf. 2 09 19
Alt i moderne pasform
til rimelige priser

Rådhus pensionatet

Frederiksgade 78 - Århus - tlf. 2 79 27
1. kl.s pension - god mad og
hyggelige værelser
Pensionærer modtages

CALTEX service station

Kongevej 73 - Århus - tlf. 4 08 53
Benzin - olie - vask - smøring
Jørgen Møller

KIOSKEN

Nr. alle 76 - Århus - tlf. 2 79 93
Aviser - dag- og ugeblade
Papir og telegrammer
Aut. tipstjeneste

Christiansbjerg Babyvask

Tjørnegade 7 - tlf. 6 79 89
Pr. uge kr. 8,50, pr. md. 30 kr.
Hentes og bringes overalt

S. A. Olsen

Stationsgade 26 - Risskov
Cykler - knallerter -
plæneklippere. Salg og rep.
Tlf. 7 72 13

Fortegården - Risskov

Kollektivhus for ældre —
modtager pensionærer —
også plejepatienter.
Prospekt sendes.
Telf. Århus 7 81 44

Brabrand

Hvilehjemmet »TOFTEN«

Toftevej 2 - Brabrand - tlf. 6 03 60
Rolige og hyggelige omgivelser
God forplejning
Fruerne E. Thygesen og
I. Neess Sørensen

Brabrand Kødforsyning

Hovedgaden 60 - tlf. 6 03 75
Kun 1. kl.s varer.
Bestilling på smørrebrød modt.

Alt i bøger - fyldepenne
papir og foto

Brabrand boghandel

Cai Marnow
Hovedgaden 70 - tlf. 6 01 70

Grenaa

Grenaa Tandteknik

A. Meinhardts efft.
Lillegade 20
Tlf. Grenaa 402

S. Aug. Petersen

Slagtermester - Fasanvej 15
Alt i 1. kl.s kød og hjemmelavet
pålæg.
De ringer - vi bringer. - Tlf. 914

Kamp's tandteknik

Torvet 13 - Grenå - tlf. 1118
(Kioskens ejendom)

GUBI's planteskole

og anlægsgartneri
Tlf. Grenå 988
Alt i planteskoleartikler

— STØT vore
ANNONCØRER

Trafikassistent frk. S. Heilgaard, 1. dist. S, 77 år.

Stationsforst. N. J. Vest, fh. Nr. Alslev, 77 år.

Stationsforst. S. A. Jakobsen, fh. Kavs-lunde, 66 år.

Stationsmester M. K. A. Mortensen, fh. Regstrup, 71 år.

Stationsmester L. K. Knudsen, Faste-rholt, 66 år.

Overportør Peder N. Hansen, fh. Kh., 64 år.

Lokofører C. M. Christiansen, fh. Fre-dericia, 63 år.

Lokofører R. Andersen, Nyborg, 60 år. Stationsforst. C. Bundgaard, Konger-

Overtrafikkontrolør H. Bartels-Nielsen, Padborg, 54 år.

Skibsfyrbøder P. Vikkelsøe-Pedersen, Helsingør, 28 år.

O.trafikassistent W. C. Birkholm, Rute-bilvæsenet, 38 år.

FREMAD FORLAGET

Et væld af værdifuld litteratur

De mørke aftener er ved at liste ind på os, og så står læsesæsonen for døren.

Forlaget *Fremad* møder atter i år med et ualmindelig fint og afvekslende efterårsprogram: fremragende danske forfattere, store internationale succeser og et væld af interessante populærvidenskabelige og andre faglige bøger.

Mange danske forfattere

Den unge mesterfortæller Poul Ørums nye roman hedder »Lyksalighedens Ø«; den skildrer to børns farvel til barndommen og deres møde med de voksnes fremmede verden. Sam Besekow har skrevet en stærkt handlingsmættet roman om en svensk almuedrengs snoede livsbane blandt cirkusartister og skuespillere: »Ild brænder, Eng gror«, som er radioens aftenføljeton i dette efterår. En meget talentfuld debutant finder man i Henning Ipsen; hans roman, »Det Herrens År« handler om beboerne på en lille ø, hvis kvinder går amok på grund af hungersnød og erotisk vansmægten, mens deres mænd er i krig. Jul. Bomholt afslutter sit store poetiske erindringsværk om sin barndom med »Døgnflue og Evighed«, der skildrer

mellemkoleårene i Silkeborg. Den gamle vismand K. K. Steincke har naturligvis også en ny bog på stabelen, den hedder »Slå bremserne i« og er en vittig og slagfærdig bog om vor tid og dens problemer. »Lunets Sønner« er en ny udgave af protokolesekretær Svend Thorsens muntre fortælling-samling fra Sønderjylland. »Bogen om Peter Freuchen« bliver uden tvivl en af efterårets mest populære bognyheder, en virkelig folkebog, som alle den store eventyrs mange beundrere kan glæde sig til. Blandt bidragyderne er H. C. Hansen, Niels Bohr, Ejnar Mikkelsen, Therkel Mathiassen, Hakon Mielche samt Peter Freuchens datter, Pipaluk, og hans bror, Ib Freuchen, der har redigeret den smukke, rigt illustrerede bog.

Store udenlandske navne

Blandt oversættelserne er der en ny bog af den store indiske forfatterinde Kamala Markandaya, »Vreden fra Dybet«, — en fængslende kærlighedsroman på baggrund af den tid, da Indien blev en selvstændig nation. Den verdensberømte italienske forfatter, Ignazio Silone, afslører i »Lucas Hemmelighed« et uhyggeligt justitsmord,

som blev begået mod en uskyldig mand, der måtte vandre 40 år i fængsel. Den 25-årige polak, Marek Hlasko, vakte international sensation med sin lille roman »Ugens ottende Dag«, hvori han skildrer et ungt par, hvis kærlighed knuses under diktaturets frysende umenneskelighed. Fra Polen kommer også novellesamlingen »Rebeller«, der bedre end mange politiske rapporter fortæller om livet i det nuværende Polen. »Kampen om »Mary Deare« er en drøspændende søroman af den verdensberømte engelske underholdningsforfatter Hammond Innes. En anden engelsk forfatter, W. E. Bowman, står på de humoristiske strenge og fortæller i »Vi tapre Bjergbestigere« en ualmindelig grinagtig historie om en bjergbestigning, der slog alle rekorder. En toppræstation blandt historiske biografier er den engelske lektor Alan Bullocks afslørende bog om »Hitler«. Dette rigt illustrerede værk er i sandhed besættende læsning om nazityranen og hans onde gerninger, der greb ind i hvert eneste menneskes liv.

Nye fagbøger

Den landskendte madexpert, fru Kirsten Hüttemeier, møder med en fin nyhed: »Den lille Hüttemeier«, som er en nem og praktisk, illustreret kogebog for alle hjem til en fornuftig pris. I serien »Radioens Grundbøger« udsendes Karl Clausens »Dansk Folkesang gennem 150 År« og Kjeld Windings »Danmarks Historie«. Begge bøger er rigt illustrerede og prisen meget lav.

Børne og billedbøger

For de store drenge udsendes nye optryk af Marius Dahlsgaards spændende »Fanger på Flugt« og »Stormfuglen« samt Holger Buchhaves humorfyldte »Det ordner vi«. For pigerne har Ellen Duurloo skrevet »Mary Ann fra U.S.A.«, der handler om en dansk-amerikansk pige. I serien Fremads Grundbøger kommer der fire ny-

ALADDIN oliebrændere

DIREKTE FRA FABRIK

Komplette anlæg bestående af:
Støbt brænder
Oliekontrolventil

Vægkonsol
20 liters olietank m/ måler
2,5 meter udglødet kobberør

FABRIKSUDSALGET AF OLIEKAMINER $\frac{1}{2}$

Tullingsgade 3 - København V. - Telf. Central 5763

Priser fra kr. 195,00
plus montering

FORLANG BROCHURE

heder: »Pjevs« (om en kattekilling), »Cirkusdrengene« (om en dreng og hans lærenemme elefantunge) og de to Disney-bøger »Fedmule går til Filmen« og »Tornerose«.

Som man ser har Forlaget Fremad sørgt for læsestof til alle i familien, både store og små!

Dieselfahrzeuge im Schienenverkehr. Carl Rohrig Verlag, Darmstadt. Kr. 25,00.

Som bogens titel antyder et studie af dieseldriften ved Europas jernbaner sammenlignet med dampdriften. Uden at komme direkte ind på bogens indhold og dens konklusioner skal det bemærkes, at det er fagfolk, der har skrevet den, og deres erfaring er åreling og grundigt begrundet. Derfor er bogen interessant for enhver jernbanemand, der kan tænke i fremtidens driftsmidler.

jas.

Father of Railways. Thomas Nelson and Sons Ltd., Edinburgh. Ca. kr. 11,00.

En billedbiografi over George Stephenson's liv, den mand der for enhver englænder står som jernbanens opfinder og skaber.

Bogen er i sig selv interessant, den er fyldt med kunstnerisk forsvarlige illustrationer, og selvom den vel nok hovedsagelig er skrevet for den yngre årgang, kan alle have glæde og udbytte af den.

The Locomotives of the Great Western Railway. Railway Correspondance and Travel Society, Birmingham 4. Ingen pris angivet.

En bog typisk for den engelske jernbaneinteresserede. Det er lokomotivet det drejer sig om, og her alle tænkelige oplysninger om samtlige lokos, der har tilhørt den nævnte jernbane.

British Railways, Atlas and Gazetteer. Railway Publications Ltd., London. Ca. kr. 21,00.

Et yderst interessant kortmateriale er samlet i denne bog. Efter løsbladsystemet får man de engelske jernbaner helt igennem med en masse oplysninger om stationer, banestyrelser o.s.v. Særlig nyttig for den, der påtænker at holde ferie i England.

Das Münchner Jahr. Süddeutscher Verlag, München. Ingen pris angivet.

München fejrer i år sin 800 års fødselsdag, og det foregår selvfølgelig efter alle kunstens regler med oktober-ølfest, der allerede begyndte i juni og sikkert vil vare til langt efter oktobers måneds ud-

gang. Ret et skue for turisten og münchenboer, og en spirituel oplevelse.

Men den store fødselsdag er også blevet fejret rent litterært, bl.a. med udsendelsen af en billedbog »Das Münchner Jahr«.

Heri giver en serie fotografier i 97 optagelser et gennemsnitsindtryk i 97 optagelser et gennemsnitsindtryk fra byen München, og endda et særdeles tiltalende indtryk.

Intet er glemt. Lige fra Hauptbahnhof til Hofbräuhaus om Platzl, de mange forretninger med souvenirs, den ølglade pølsemænd fra HB o.s.v.

En virkelig læseværdig — eller skulle man sige seværdig — bog med strålende og karakteristiske billeder.

jas.

JNR Informations. Japanese National Railways, Tokyo. Gratis.

Et fikst lille hæfte med alle de oplysninger, en videbegærlig jernbanesjæl kan ønske sig. Mikroskopiske fotos ledsager det ofte ret tørre statistiske stof.

jas.

Casey Jones. Casey Jones Museum, Jackson, Tennessee, USA. Ingen pris angivet.

En lille tryksag om en amerikansk lokofører fra sidste århundrede, der af en eller anden grund er blevet næsten en helgen for alle amerikanere. Hans tog kørte ind i et andet tog, han forudså sammenstødet, beordrede sin fyrbøder til at springe af, men blev selv stående på maskinen. Det kostede ham livet. Af bogens gengivelse af den officielle rapport fremgår det, at han var skyld i ulykken, men det er muligvis aldrig med sikkerhed blevet opklaret.

jas.

Nutidsmusik

— Tænk, der er en ung mand, der har prøvet på at tage livet af sig i fortvivlelse — for min skyld!

— Kunne du da ikke også have ladet ham være i fred?

Oppe under kuppelen

— Kan du begribe, at han tør lave det nummer deroppe hver aften — det er jo livsfarligt?

— Han gør det for at leve!

Det er da tydeligt nok

Trøds præstens modstand skulle deres lille datter absolut hedde Hosianna, som var et udpræget pigenavn, sagde de.

— Dette modbeviste sognehyrden imidlertid meget kraftigt ved at slå op i bogen og sort på hvidt vise dem, at der stod: »Hosianna — du Davids søn«!

Immer udspekuleret

Elektriske vækkeure er aldeles ikke noget nyt. Det er det derimod, at man på de nye modeller får et kraftigt stød på 120 volt, hvis man søvndrukken rager på uret for at stoppe den djævelske alarmering — sådant kvikker vældigt op.

Das ist was anders —

— Du ser noget bekymret ud?

— Det er lige bleven mig kraftigt tilrådet at lade mig indlægge.

— Nåh! — Du ser jo rask nok ud — man skal heller ikke lade sig forskrække af disse læger.

— Jamen — det er min sagfører!

Søforklaring

— Den er jo snart gammel — denne Lumbyes Valsedrømme.

— Jah, den er vel helt fra den tid, da grammofonerne brugte valser i stedet for plader.

Uhå!

Oliefyringen går sin sejrsgang

fortsat fra side 220

man meget let bliver tilbøjelig til at fyre mere, end man ellers ville have gjort med de gamle fyringsmetoder. Hvis man derfor (selvforskyldt) ikke skulle opnå så store besparelser som ventet, må man glæde sig over alt det arbejde, man sparer, over den plads, man indvinder og over den velsignede renhed, der følger med installationen af et oliefyr. Den slags er også penge værd.

LIND HANSEN
KULTORVET 14 · C.6288
LEVERANDØR AF CLICHEER
OG BILLEMATERIALE
TIL DE MEST BETYDENDE
DAG- OG UGEBLADE I KØ-
BENHAVN OG PROVINSEN

Aalborg

Ålborg Flytteforretning

Ågade 2 - tlf. 3 11 63
Flytning udføres overalt i landet
Aage Møller

Tandlæge Orla Glerup

Boulevarden 22 . Aalborg
Træffes: 10-12 og 13-17
lørdag 10-12
Tlf. 2 36 64

Mejeriudsalget

Ø. Havnegade 4 - Ålborg - tlf. 34973
Alt i 1. kl.s mejeriprodukter
øl og sodavand

Tandlæge Kaare Mills praksis videreføres af

tandlæge Morten Lind

Vesterbro 74 . Aalborg
tlf. 2 77 93

Slagtermester Norvin

Kastetvej 7 - tlf. Ålborg 2 51 14
Alt i 1. kl.s kød og hjemmel.
pålæg og viktualier.

Havefrøkontoret i Aalborg

Slotsgade 6 - tlf. 2 37 74
Alt i havfrø - kemikalier
redskaber og sprøjtemidler

Købm. Lundtoft Andersen

Ørstedesvej 41 - tlf. 2 10 75
1. kl. kolonialvarer . kaffe
konserves . vine . tobakker

Aksel Mortensen

specialværksted for polstrede
møbler
Bonnesensgade 7 - Aalborg
Tlf. 2 98 75

Rutebilstationens Kiosk

Aalborg - Tlf. 2 33 41

Aviser - dag- og ugeblade

Radio service

Igelmoses efft. H. Christensen
Danmarksgade 12 - tlf. 35 774
Reparation af radio og fjernsyn
Udlejning af båndoptagere

William Christensen

Borgergade 30 - Aalborg - tlf. 2 16 60

Skræderi - målkonfektion
Reparation og omforandring

Aalborg

B P Hasseris servicestation

Hasserivej 102 - tlf. 3 03 89
Benzin - vask - olie - smøring

Nørresundby

BLIKAN - Nørresundby

Nørregade 4 - Teisensvej 6
Tlf. 3 35 94.
Aut. vand- og gasm.
Vand - gas - sanitet - central-
og fjernvarme

Vestergade 11 - Nr. Sundby

Salon Regina

Brotovej 1 - Nr. Sundby - tlf. 2 30 73
Alt i moderne hårpleje
1. kl.s betjening

Sv. Baj Nielsen

Østerbrogade - 15 - Nørresundby
Kayser symaskiner - Atlas køleskabe
Nilfisk støvsugere - husholdnings-
maskiner
Konto oprettes - tlf. 2 97 98

Mejeriudsalget

Rolighedsvvej 59 - Nørresundby
Tlf. 3 57 49
1. kl.s mejeriprodukter

Frederikshavn

Købmand Jespersen

Bærfredsvej 1 - Fr.havn - tlf. 1366
1. kl.s kolonial - konserves
tobaksvarer og spirituosaa

By- og Landbosparekassen i Frederikshavn

Telf. 930

NIMA

Asylgade 39 - Frederikshavn - tlf. 1805
Kolonial-konserves-grøntsager
3 % rabat på alle varer
På 1/3 kg kaffe 50 øre mod
aflevering af denne annonce

Frederikshavn

Slagtermester Nyholm

Stønbakkevej 36 Frederikshavn
1. kl. kød og hjemmelavet
paalæg. Tlf. 2112

Købmand Henry Jensen

Stønbakkevej 36 Fr.havn tlf. 2072
1. kl. Kolonial - Konserves -
Tobak - Vine - spirituosaa

WÆHRENS

Rimmensgade 35 - tlf. 413
Kolonial - delikatesser
Kaffe — god til sidste dråbe

Brønderslev

Niels Andersen

Slagtermester - Nygade 4
1. kl.s kød og hjemmelavet
pålæg
Kun friske varer. - Tlf. 530

Tolstrup Brugsforening

Bravensgade 9
Tlf. Brønderslev 114
Alt i 1. kl.s kolonial

Slagtermester Thuesen

Algade 10 - Brønderslev
1. kl.s kød og hjemmelavet
pålæg
Telf. 203

Slagtermester Larsen

Holbergsgade 2 - Brønderslev
Alt i 1. kl.s kød og hjemme-
lavet pålæg. Tlf. 480

Hjørring

Tobaksforretningen

Bispensgade 79 - Hjørring - tlf. 2128
Tobak - cigarer - cerutter
Dag- og ugeblade

Hjørring ny Tømmerhandel

Odinsvej - tlf. 1321 - 1562
Alt i trælast og
bygningstikler

Viborg

Philipsen & Hall ½

aut. elektroinstallatører
Elanlæg udf. overalt i
landet. — Radio - Køle-
anlæg - Lys - Kraft

Viborg. Sct. Mathiasgade 58. Tlf. 173-174

NILBRO-salonen

Gravene 33 - Viborg - tlf. 2160
Mandag—torsdag kl. 7,30—17,30
fredag kl. 7,30—20,30
lørdag kl. 7,30—14,30

ELECTRIC

K. Jensen & E. Agerkilde
Lys - kraft - varme - kulde
Sct. Mathiasgade 35 - Viborg
tlf. 735 - 736

Eriks knallert-service

Vendersgade 10 - Viborg - tlf. 2822
Aut. DKW forhandler. 1. kls.
reparationsværksted
Køb - salg - bytte

Gælder det møbelpolstring ... så

Peer Blicher

St. Sct. Mikkelsgade 12 - tlf. 590
Alt i polstring - reparation og
ombetrækning. - 1. kls. arbejde

Købmand Dissing

Kirkebakvej 48 - Viborg - tlf. 1147
1. kls. kolonial
Tobaksvarer og spirituosa

Fr. Møller & Søn

v/ J. O. Møller
St. Sct. Hansgade 3
Alt bogtrykarbejde udføres
Tlf. Viborg 58

Kirkebakvej Savværk

Chr. Christensen
Tlf. Viborg 1774
Tømmer - lægter - brædder
samt alt i brændsel

Grindsted

TRIKO

v/ E. Hansen - Jernbanegade 18
Grindsted - tlf. 350
Trikotage - undertøj - alt i
babyudstyr

Viktualieforretningen

v/ H. Karlskov
Nørregade 5 - Grindsted
tlf. 318
Ost - konserves - pålæg
anretninger og smørrebrød

Herning

Lund & Eriksen Elektro-Installation

Udfører arbejder for DSB
Herning . Bredgade 48 . Tlf. 70

Tandlæge Jørg. Vangsted

Konsultation kl. 9--17
lørdag kl. 9 - 12
Fonnesbechsgade 1 . tlf. 72

H. Kronborg

Gl. Landevej 163 - Herning
1. kls. kolonial
ekstrafin kaffe
Varerne bringes. - Tlf. 577

Mindeparkens

slagter- og viktualieforretning
H. C. Ørstedesvej 93 - Herning
Tlf. 3085
1. kls. kød og pålæg. Lynfrosne
fjerkræ - fisk - grøntsager

H. C. Ørstedesvejs Kiosk

Alt i dag- og ugeblade - papir
og telegrammer
H. C. Ørstedesvej 66
Telf. Herning 2862

La Rense

H. C. Ørstedesvej 54 - Herning
Kem. rensning og presning
Tøjet hentes og bringes
Tlf. 2636

GULF service station

Vestergade 42 - Herning - tlf. 2585
Benzin - olie - vask
og smøring

Frugt- og blomsterforretn.

Fr. Nielsens eftf.
Østergade 46 - tlf. Herning 269
Alt i frugt - grønt - blomster -
buketter og krans

Hammerum Herreds Spare- og Laanekasse

Østergade 10 . Herning . Telf. 10

A. M. B. A.
HERNING

Kolding

Holger Sørensen

tandlæge
Bredgade 14 - Kolding
Tlf. 2545
(K. F. U. Ms nye bygning)

Vaskeriet »ELITA«

Tøndervej 48 - Kolding
Telf. 3022
Tøjet hentes og bringes

Slagter & Viktualieforretning

K. Bunkenborg
Haderslevvej 121 - Kolding
Kun een kvalitet — den bedste
Tlf. 4114

Sadelmager Poulsen

Jørgensens eftf.
Låsbygade 20 - Tlf. Kolding 868
Alt i møbler - tæpper
ompolstring og reparationer

Hobro

Købmand Johansen

V. Alle 16 . Hobro . tlf. 367
Kolonial . konserves . tobak
vine . spirituosa . brød

Møbellageret

Adelgade 28 . Hobro . tlf. 876
Moderne nutidsmøbler
Reparation og ompolstring
Konto oprettes

Spis og bo på

GRAND - Hobro

Telf. Hobro 36 og 576
Astrid og Villade Knudsen

Langå

Aage Rasmussen

Scharlings eftf. - tlf. 85 - Langå
Alt i dame- og herrekonfektion
samt manufaktur

Wiener-Bageriet

Bredgade 3 - Langå
Prøv vort friske og lækre brød
H. Hertzum - tlf. 67

Købmand Evald Pedersen

Viadukten 7 - Brande - tlf. 277
1. kls. kolonial
Ekstrafin kaffe